

ردیف	پرسش	پاسخ	توضیحات
۱	در شرکت‌های صرافی تبدیل موجودی ارزی به نوع دیگری از ارزهای رایج بمنظور تسهیل عملیات شرکت در طول سال مالی چگونه ثبت می‌شود؟	<p>۱- در اینگونه موسسات، موجودی‌های ارزی جزء موجودی نقد محسوب و طبقه‌بندی نمی‌شود زیرا وسیله مبادله نیست بلکه خود، مورد معامله قرار می‌گیرد.</p> <p>۲- در موسسات صرافی موجودیهای ارزی اگرچه موجودی نقد تلقی نمی‌شود اما بدلیل نقدینگی بالا و نبود ابهام عمده در اندازه‌گیری ارزش آنها این گونه اقلام در تاریخ ترازنامه بر اساس ارزش روز و جاری اندازه‌گیری و بلافاصله پس از موجودی نقد طبقه بندی و گزارش می‌شود.</p> <p>بر مبنای این پیش فرض که موجودیهای ارزی در موسسات صرافی بیش از آنچه که ماهیت موجودی نقد داشته باشند، به موجودی کالا نزدیک‌ترند، بنابراین معاوضه ارزهای مختلف بایکدیگر بدون رد و بدل کردن وجه نقد (ریال) در این‌گونه معاوضه‌ها به ویژه در شرایطی که معاوضه برای تسهیل عملیات شرکت در طول سال انجام می‌گیرد نیازی به اندازه گیری سود ندارد و ملاک ثبت ارزش ارزهای تحصیل شده، ارزش دفتری ارزهای از دست رفته است.</p>	
۲	حسابرسی شرکت اصلی با توجه به عدم انجام حسابرسی تمام یا بخش عمده‌ای از شرکت‌های مشمول تلفیق چگونه انجام می‌شود؟	<p>هر موسسه حسابرسی به عنوان حسابرس شرکت اصلی برای اینکه بتواند نسبت به صورتهای مالی تلفیقی گروه اظهار نظر کند باید حسابرسی آن تعداد از شرکت‌های گروه را که جمع مبالغ دارائیها و درآمد عملیاتی آنها بخش عمده‌ای از جمع مبالغ دارائیها و درآمد عملیاتی مندرج در صورتهای مالی تلفیقی گروه را (بر مبنای اطلاعات سال مالی قبل) تشکیل می‌دهد، راساً خود انجام دهد و در غیر اینصورت باید از پذیرش چنین رسیدگی خودداری کند.</p>	
۳	نحوه ارائه گزارش بازرسی قانونی در مواردی که افزایش سرمایه صرفاً به منظور اصلاح ساختار و بافت مالی شرکت باشد به چه صورت می‌باشد؟	<p>تبصره ۲ ماده ۱۶۱ اصلاحیه قانون تجارت به صورت عام است و هرگونه افزایش سرمایه منجمله افزایش سرمایه به منظور اصلاح بافت و ساختار مالی شرکت را در بر می‌گیرد و در نتیجه مستلزم توجیه توسط مدیریت شرکت و اظهار نظر توسط بازرسی نسبت به توجیه مدیریت است. دستورالعمل تهیه و ارائه گزارش بازرسی قانونی در مورد رسیدگی به گزارش توجیهی هیات مدیره در خصوص افزایش سرمایه در مورد افزایش سرمایه برای بهبود ساختار مالی نیز کاربرد دارد.</p>	
۴	استفاده اشخاص حقیقی از خدمات حسابداران رسمی و نحوه گزارش دهی به آنها به چه صورت می‌باشد؟	<p>نظر باینکه ارائه گزارش حسابرسی توسط اعضای جامعه در ارتباط با اشخاص حقیقی مستلزم تهیه و ارائه گزارش (صورتهای مالی) توسط اشخاص مزبور می‌باشد که تاکنون استاندارد حسابداری در رابطه با محتوا و شکل صورتهای مالی آنان تدوین نشده است، لذا صدور گزارش حسابرسی تا تدوین استاندارد حسابداری فوق‌الذکر امکان پذیر نمی‌باشد.</p>	

ردیف	پرسش	پاسخ	توضیحات
۵	رویداد گشایش اعتبارات اسنادی مدت دار و ریفاینانس در واحدهای تجاری چگونه در صورت جریان وجوه نقد منعکس می شود؟	دریافت اینگونه تسهیلات مالی در شرکت استفاده کننده از تسهیلات به دلیل عدم وقوع جریان واقعی ورود وجه نقد نباید در متن صورت جریان وجوه نقد شرکت انعکاس یابد. از سوی دیگر در پایان سال مالی هنگام محاسبه خالص جریان وجه نقد ناشی از فعالیت های عملیاتی با بکارگیری روش غیر مستقیم، در تحلیل مانده حسابهای مرتبط با رخدادهای مورد نظر، آثار این گونه تسهیلات باید حذف شود.	
۶	در چارچوب الزامات حرفه ای آیا صدور گزارش مجزا نسبت به صورتهای مالی جداگانه شرکت اصلی (از طریق عطف به گزارش تلفیقی با افزودن بند توضیحی) مجاز است؟	در موردی که وضعیت مالی، نتایج عملیات و جریان وجوه نقد شرکت اصلی در مقایسه با وضعیت مالی نتایج عملیات و جریان وجوه نقد تلفیقی دارای تفاوت با اهمیت یا اساسی است صدور گزارش جداگانه نسبت به صورتهای مالی شرکت اصلی همراه با اظهار نظر مقبول، مغایر با استانداردهای حسابرسی است.	
۷	یکی از الزامات شناسایی درآمد ساخت املاک طبق بند ۲۶ استاندارد حسابداری شماره ۲۹ وصول حداقل ۲۰ درصد از بهای فروش است. آیا می توان با دریافت اسناد دریافتی درآمد شناسایی نمود؟	منظور از دریافت، وصول وجه نقد می باشد و در صورت دریافت اسناد دریافتی مانند چک، شناسایی درآمد تا زمان دریافت وجه نقد به تعویق می افتد.	
۸	در خصوص فروش املاک، آیا در صورت تنظیم قرارداد فروش (مبیعه نامه) فروشنده می تواند درآمد فروش را در حسابها ثبت کند؟	باید شرایط انتقال مزایا و مخاطرات عمده مالکیت به خریدار تحقق یافته باشد. الف - قسمت عمده بهای خرید دریافت شده باشد. ب - استفاده از دارایی در اختیار خریدار قرار گرفته شده باشد. پ - منافع و هزینه های استفاده از دارایی متعلق به خریدار باشد. ت - چنانچه خسارت عمده ای به دارایی وارد شود متوجه خریدار باشد.	
۹	تصمیم متخذه از سوی اکثریت اعضا هیات مدیره (مشتمل بر تصویب صورتهای مالی) که مستند به صورتجلسه هیات مدیره نباشد چگونه وجهه قانونی می یابد؟	طبق ماده ۱۲۱ اصلاحیه قانون تجارت تصمیمات هیات مدیره باید با اکثریت آراء حاضر در جلسه اتخاذ گردد مگر اینکه در اساسنامه اکثریت بیشتری مقرر شده باشد. به نظر می رسد تصویب صورتهای مالی نیز از این قاعده مستثنی نیست.	
۱۰	در صورت تغییر در دفاتر و صورتهای مالی توسط شرکت، پس از انجام حسابرسی وظیفه حسابرس و بازرس قانونی برای سال حسابرسی شده و سال بعد به چه صورت می باشد؟	در این خصوص به بند ۱۴ بخش ۵۶ استانداردهای حسابرسی مراجعه شود.	

توضیحات	پاسخ	پرسش	ردیف
	<p>تنها شرکت‌هایی که به قصد واگذاری طی ۱۲ ماه (از تاریخ تحصیل) تحصیل شده است و در تاریخ تهیه صورتهای مالی، شرایط واگذاری آن مشخص و فرآیند واگذاری آن نیز اساساً تکمیل شده باشد، از تلفیق مستثنی می‌شود (بندهای ۹ و ۱۱ استاندارد ۱۸۵) شرکت‌هایی که قبلاً مشمول تلفیق قرار گرفته اند، نتایج عملیات آنها باید تا زمان واگذاری، در صورت سود و زیان تلفیقی منظور گردد(بند ۳۰ استاندارد).</p> <p>چنانچه ارائه اطلاعات اضافی همراه صورتهای مالی طبق استانداردهای حسابداری یا قوانین و مقررات مربوط ضرورت دارد، اما جزء صورتهای مالی اساسی نمی‌باشد، حسابرس باید آنها را طبق بخش ۷۲ استانداردهای حسابرسی رسیدگی و درباره آنها گزارش نماید اما چنانچه ارائه اطلاعات مزبور طبق استانداردهای حسابداری یا قوانین و مقررات مربوط الزامی نشده است و حسابرس نیز آنها را حسابرسی نکرده است باید این اطلاعات به مهر "حسابرسی نشده" ممهور گردد و حسابرس نیز در گزارش خود درج نماید که اطلاعات مزبور را حسابرسی نکرده است.</p> <p>طبق بند ۱۰۷ بخش ۵-۳۱ استانداردهای حسابرسی نگرانی درباره صداقت مدیریت واحد مورد رسیدگی ممکن است چنان جدی باشد که حسابرس را به این نتیجه برساند که احتمال ارائه نادرست صورتهای مالی توسط مدیریت در حدی است که انجام حسابرسی میسر نیست همچنین نگرانی درباره وضعیت و قابلیت اعتماد سوابق واحد مورد رسیدگی ممکن است سبب این نتیجه‌گیری حسابرس شود که دسترسی به شواهد حسابرسی متناسب و کافی برای اظهار نظر مقبول درباره صورتهای مالی امکان پذیر نیست. حسابرس در چنین شرایطی، ارائه نظر مشروط یا عدم اظهار نظر را مورد توجه قرار می‌دهد اما گاه تنها چاره حسابرس ممکن است کناره‌گیری از کار باشد.</p> <p>ضمناً بر طبق بند ۶۵ بخش ۲۴ استانداردهای حسابرسی، حسابرس هنگام تصمیم‌گیری درباره کناره‌گیری از کار و اقدام مناسب، با در نظر گرفتن ماهیت شرایط استثنایی و لزوم رعایت الزامات قانونی، نظر مشاور خود را جویا می‌شود.</p> <p>طبق بند ۳۱ استاندارد حسابداری شماره ۶، آثار تغییر در برآوردهای حسابداری باید در تعیین سود و زیان خالص دوره‌ای منظور شود که در آن تغییر صورت گرفته است و ارجح است که سود ناشی از آن در صورت سود و زیان جزء اقلام استثنایی طبقه بندی شود.</p>	<p>شرکت‌های تابعه‌ای که شرکت اصلی قصد واگذاری آن‌ها را در طی سال مالی آتی دارد در چه صورتی از مشمول تلفیق مستثنی می‌شوند؟</p> <p>نحوه برخورد حسابرس با اطلاعات اضافی ارائه شده توسط مدیریت به همراه صورتهای مالی به چه صورت می‌باشد؟</p> <p>در صورت عدم ارائه اطلاعات لازم و یا عدم اطمینان به اطلاعات ارائه شده توسط مدیریت شرکت، نحوه برخورد حسابرس به چه صورت می‌باشد؟</p> <p>مابه‌التفاوت تغییر نرخ بهره و مابه‌التفاوت ناشی از تبدیل تسهیلات یورویی به دلاری (موضوع حمایت از استفاده کنندگان تسهیلات ارزی غیر از دلار) که جهت خرید دارائی ثابت مورد استفاده قرار گرفته به بهای تمام شده دارائی ثابت که در سنوات قبل به بهره برداری رسیده و یا به حساب سود و زیان سال جاری منظور می‌شود؟</p>	<p>۱۱</p> <p>۱۲</p> <p>۱۳</p> <p>۱۴</p>

	<p>طبق "پاسخ به پرسشهای فنی" شماره ۵۵ کمیته فنی سازمان حسابرسی.</p>	<p>۱۵ عملیات حسابداری شرکتهای منحل و متوقف</p>
	<p>پاسخ فنی سازمان حسابرسی:</p> <p>"در چنین وضعیتی شرکت سرمایه گذار عملاً هدایت کامل سیاستهای مالی و عملیاتی شرکت فرعی در جریان تصفیه برای دستیابی به منافع اقتصادی حاصل از فعالیتهای آن را برعهده ندارد و مقصود، فروش داراییها و پرداخت بدهیهای شرکت فرعی در جریان تصفیه و تقسیم منافع باقیمانده بین صاحبان سرمایه است. علاوه بر این، مفاد مواد ۲۲۳ و ۲۲۵ اصلاحیه قانون تجارت نیز در تقسیم داراییهای شرکت در جریان تصفیه بین صاحبان سهام آن محدودیت ایجاد کرده است. در نتیجه، در چنین شرایطی اعمال هرگونه کنترل توسط شرکت سرمایه گذار بر شرکت سرمایه پذیر محدود و موقتی خواهد بود و لذا چنانچه عملیات تصفیه به طور مؤثری آغاز و پیش بینی شود در آینده نزدیک خاتمه می یابد، تلفیق صورتهای مالی آن باید از تاریخ ثبت انحلال در اداره ثبت شرکتهای، متوقف شود. بدیهی است تلفیق نتایج عملیات و جریان وجوه نقد شرکت سرمایه پذیر با صورتهای مالی شرکت اصلی تا تاریخ مزبور ادامه می یابد.</p> <p>اما چنانچه شرکت فرعی پس از تصمیم مجمع عمومی فوق العاده مبنی بر انحلال شرکت، همچنان به فعالیتهای مستمر خود ادامه دهد و برای انجام امور جاری خود قراردادهای جدید منعقد کند و یا با شرکت اصلی معاملاتی را به شکل مکرر انجام دهد، صورتهای مالی آن باید همچنان با صورتهای مالی شرکت اصلی تلفیق شود."</p>	<p>فرعی در صورتهای مالی تلفیقی و شرکت اصلی چگونه است؟</p>
	<p>سرمایه گذاری در شرکتهایی که به دلیل توقف یا انحلال از شمول تلفیق خارج می شوند، در صورتهای مالی شرکت اصلی (سرمایه گذار) اعم از صورتهای مالی جداگانه و تلفیقی به روش بهای تمام شده به کسر ذخیره کاهش ارزش دائمی منعکس می گردد.</p>	<p>۱۶ نحوه ارزش گذاری مؤسسات منحل و متوقف که صورتهای مالی خود را براساس مندرجات نشریه شماره ۱۵۵ تهیه می کنند، در صورتهای مالی شرکت اصلی و تلفیقی گروه به چه صورت است؟</p>
	<p>در ارتباط با پذیرش کار این چنین، رعایت بند ۶ استاندارد حسابرسی شماره ۶۰ (ارزیابی کفایت</p>	<p>۱۷ آیا بررسی و اظهارنظر نسبت به صورتهای مالی تلفیقی شرکتی که حسابرس شرکت اصلی و</p>

	میزان مشارکت) ضرورت دارد.	شرکتهای زیرمجموعه آن، سازمان حسابرسی و
	<p>اعمال روش ارزش ویژه نسبت به سرمایه گذاری شرکتهای مشمول بند ۶ استاندارد ۱۸ در شرکتهای وابسته الزامی نمی باشد.</p>	<p>اعضا جامعه حسابداران رسمی ایران می باشند، مجاز است؟</p> <p>۱۸ در شرکتی که دارای واحدهای تجاری فرعی و وابسته بوده، لیکن با توجه به شرایط مندرج در بند ۶ استاندارد حسابداری شماره ۱۸ صورتهای مالی تلفیقی ارائه نمی نماید، نحوه افشا سرمایه گذاری در شرکتهای وابسته، در صورتهای مالی با توجه به بند ۱۳ پیش نویس استاندارد حسابداری شماره ۲۰، تحت عنوان “سرمایه گذاری در واحدهای تجاری وابسته” چگونه است؟</p>
	<p>با توجه به قسمت آخر جزء الف ماده ۲۷۲ قانون مالیاتهای مستقیم که مقرر می دارد گزارش حسابرسی مالیاتی باید با رعایت اصول، ضوابط و استانداردهای حسابداری تنظیم شود، به کارگیری استانداردهای حسابداری از جمله استاندارد حسابداری شماره ۲۴، نه تنها تضادی با قانون مالیاتهای مستقیم ندارد، بلکه بکارگیری آن طبق ماده مزبور الزامی است. بنابراین سرفصل جداگانه ای تحت عنوان هزینه های قبل از بهره برداری که قابل استهلاک طبق بند ۴ ماده ۱۴۹ قانون مزبور باشد، موضوعیت ندارد.</p>	<p>۱۹ باتوجه به اینکه در رعایت استانداردهای حسابداری، هزینه های تاسیس و هزینه های قبل از بهره برداری باید به هزینه های دوره و سود و زیان شرکت منظور گردد و براساس بند ۴ ماده ۱۴۹ قانون مالیاتها، هزینه های تأسیس تا مدت ده سال از تاریخ بهره برداری قابل استهلاک می باشد، نحوه برخورد با تضاد موجود چگونه است؟</p>
	<p>رعایت متن استاندارد الزامی می باشد و مطالب ارائه شده در پیوست استانداردها جنبه توصیف و راهنمایی دارد.</p>	<p>۲۰ طبق بند ۴ بخش ۸۰۰ استانداردهای حسابرسی با عنوان گزارش حسابرسی در حسابرسی موارد خاص، حسابرس به منظور پیش گیری از هرگونه</p>

		<p>استفاده نابجا از گزارش خود، باید هدف از تهیه</p>
	<p>ارزش سیلندرهای گاز تحت عنوان "سیلندرهای در گردش"، در قسمت داراییهای غیر جاری ترازنامه طبقه‌بندی می‌گردد.</p> <p>در این خصوص مشکلات اجرایی استاندارد جمع‌بندی و به سازمان ارائه می‌شود و لازم است تلاش در جهت اجرای هرچه بهتر استاندارد باشد.</p> <p>جهت استاندارد بخش (۱)، چک‌لیست یا نظام‌نامه کنترل کیفیت تهیه می‌شود که قابلیت اجرا در مؤسسات بزرگ، متوسط و کوچک را دارا باشد.</p> <p>زیان شرکت تقبل شده توسط صاحبان سهام، تغییری در میزان مالکیت سهامداران ندارد، لذا به منزله آورده صاحبان سهام تلقی نگردیده و همان گونه که در فرم پرسش و پاسخ شماره ۵۹ کمیته فنی سازمان حسابرسی منعکس است، موضوع از مصادیق کمک بوده و می‌بایست در صورت سود و زیان دوره به عنوان درآمد شناسایی گردد.</p> <p>افزایش سرمایه از محل مازاد تجدید ارزیابی داراییهای ثابت هنگامی که تجدید ارزیابی بر اساس مقررات قانونی انجام می‌گیرد بلامانع است.</p>	<p>گزارش خاص حسابرسی و هرگونه محدودیت در توزیع و چگونگی استفاده از آن را در گزارش خود تصریح کند. لیکن در نمونه‌های ارائه شده پیوست بخش ۸۰۰ استانداردهای حسابرسی بند مزبور ارائه نگردیده است.</p> <p>۲۱ نحوه طبقه‌بندی مبلغ سیلندرهای گاز شرکت‌های گاز در ترازنامه این گونه شرکتها.</p> <p>۲۲ کمی نمودن مفاد بند ۶ استاندارد حسابرسی ۶۰۰ در حسابرسی صورتهای مالی تلفیقی.</p> <p>۲۳ چگونگی انطباق مفاد ماده ۱۶ اساسنامه مؤسسات حسابرسی با مفاد استاندارد کنترل کیفیت (۱) و استاندارد حسابرسی (۲۲۰) کنترل کیفیت.</p> <p>۲۴ نحوه انعکاس زیان تقبل شده توسط سهامداران شرکت در صورتهای مالی با توجه به پرسش و پاسخ شماره ۵۹ کمیته فنی سازمان حسابرسی.</p> <p>۲۵ موضوع تطبیق نحوه تجدید ارزیابی داراییهای ثابت مشهود توسط بنگاههای اقتصادی مقرر در آیین‌نامه اجرایی موضوع بند "ب" قانون بودجه سال ۱۳۹۰ با استانداردهای حسابداری</p>

		<p>در خصوص انتقال مازاد تجدید ارزیابی</p>
	<p>معاملات ارزی طبق استاندارد حسابداری شماره ۱۶ با عنوان تسعیر ارز باید به نرخ تسعیر ارز در زمان انجام معامله در حسابها ثبت گردد.</p> <p>در شرایط تک نرخي نبودن نرخ ارز برای تسعیر باید از نرخي استفاده شود که برای واحد تجاری قابل تحقق و دستیابی بوده و انتظار می‌رود مبنای تسویه مطالبات و یا بدهیهای مربوط قرار گیرد.</p> <p>تفاوت ناشی از تغییرات نرخ ارز در فاصله زمانی انجام معامله تا تاریخ تسویه یا تاریخ ترازنامه باید به عنوان تفاوت تسعیر ارز شناسایی گردد.</p>	<p>داراییهای ثابت به حساب سرمایه.</p> <p>۲۶ نرخ ارز مورد عمل در مورد فروشهای صادراتی؟</p>
	<p>نظر به اینکه استفاده از بخشودگی مورد نظر مستلزم رعایت شرایطی از جمله اخذ تأییدیه حسابدار رسمی، پرداخت مالیات مربوط و اخذ تأییدیه سازمان امور مالیاتی است. لذا شرکت‌های مشمول باید درآمد مربوط را در زمان اخذ تأییدیه سازمان امور مالیاتی شناسایی کنند. با این حال، با توجه به آثار احتمالی اجرای این مصوبه بر نتایج عملکرد لازم است تا زمان شناسایی درآمد، موضوع به طور کامل در یادداشت‌های توضیحی صورتهای مالی میان دوره‌ای یا سالانه افشا گردد و حسابرس مستقل موضوع را به عنوان تأکید بر مطلب خاص در گزارش خود درج کند.</p>	<p>۲۷ شرکت‌های مشمول مصوبه شماره ۱۹۲۹۷۶/ت ۳۳۰۶۸ هـ مورخ ۱۳۸۶/۱۱/۲۸ هیئت وزیران و اصلاحیه مورخ ۱۳۸۷/۱۱/۲۹ آن، در مورد بخشودگی مابه‌التفاوت نرخ ارز، در چه زمانی می‌توانند درآمد ناشی از بخشودگی را شناسایی کنند؟</p>
	<p>با توجه به اینکه کمک‌های مزبور عمدتاً به منظور جبران زیان عملیاتی دریافت می‌گردد، لذا در اجرای استاندارد حسابداری شماره ۲ با عنوان "صورت جریان وجوه نقد"، می‌بایست تحت سرفصل فعالیت‌های عملیاتی و به طور جداگانه با عنوان فرعی "کمک‌های دریافتی از دولت بابت جبران زیان" در صورت جریان وجوه نقد منعکس گردد.</p>	<p>۲۸ وجوه دریافتی از دولت برای جبران زیان، چگونه در صورت جریان وجوه نقد منعکس می‌شود؟</p>
	<p>تا زمانی که بدهی واحد تجاری بابت اعتبارات اسنادی یاد شده در وجه فروشنده پرداخت نشده باشد، تحت سرفصل حسابهای پرداختنی (حسب مورد، تجاری یا غیر تجاری) انعکاس می‌یابد. لیکن در صورت پرداخت وجه به فروشنده توسط بانک مربوط، این بدهی به عنوان طلب بانک محسوب و در سرفصل تسهیلات مالی طبقه‌بندی می‌شود. بدیهی است تا زمانی که قرارداد تسهیلات با بانک منعقد نشده و نحوه بازپرداخت مشخص نگردیده است، بدهی مزبور باید به عنوان بدهی جاری در</p>	<p>۲۹ بدهی واحد تجاری بابت اعتبارات اسنادی اعم از یوزانس، فاینانس، ریفاینانس و نظایر آن، در کدام سرفصل صورتهای مالی طبقه‌بندی می‌شود؟</p>

	صورت‌های مالی طبقه‌بندی شود.	
	<p>طبق ماده واحده مصوب ۱۳۷۷/۸/۶ مجلس شورای اسلامی، وجوه مذکور به عنوان حقوق عمومی محسوب و درآمد تلقی نمی‌شود. مضافاً این‌گونه وجوه در صورت درخواست مشترک، قابل استرداد نیز می‌باشد. لذا در اجرای ماده واحده مذکور ضرورت دارد، وجوه مزبور در زمان دریافت، مستقیماً تحت عنوان حقوق عمومی طبقه‌بندی گردد. براین اساس انعکاس آن در صورت سود و زیان جامع صحیح نیست و در صورت جریان وجوه نقد نیز باید در بخش فعالیت‌های تأمین مالی طبقه‌بندی گردد.</p>	<p>۳۰ وجوه دریافتی از مشترکین بابت حق انشعاب یا ودیعه آب، برق، گاز و تلفن (حقوق عمومی) توسط شرکتهای ذیربط چگونه در صورت‌های سود و زیان جامع و جریان وجوه نقد انعکاس می‌یابد؟</p>
	<p>طبق بند ۱۴ استاندارد حسابداری شماره ۱۱، این‌گونه مخارج به شرط احراز معیارهای شناخت، در زمان وقوع به عنوان مخارج سرمایه‌ای محسوب و به گونه‌ای مناسب طی دوره منتهی به انجام اورهال بعدی، به هزینه منظور می‌شود. معیارهای شناخت به شرح زیر است:</p> <p>الف) ادامه استفاده مؤثر و کارا از داراییهای مربوط مستلزم انجام بازرسی عمده (اورهال) باشد.</p> <p>ب) جریان منافع اقتصادی آتی مرتبط با مخارج سرمایه‌ای به درون واحد تجاری محتمل باشد.</p> <p>پ) بهای تمام شده مخارج انجام شده به گونه‌ای اتکاپذیر قابل اندازه‌گیری باشد.</p>	<p>۳۱ نحوه برخورد حسابداری با مخارج اورهال در شرکتهایی از قبیل صنایع هواپیمایی، کشتیرانی، پتروشیمی و نیروگاهها که با توجه به نوع فعالیت، انجام این مخارج در دوره‌های با تناوب چند ساله اجتناب‌ناپذیر می‌باشد، چگونه است؟</p>
	<p>اگرچه مبایعه‌نامه می‌تواند یکی از مستندات قانونی انجام یک معامله باشد، لیکن با توجه به مفهوم رجحان محتوای اقتصادی بر شکل قانونی برای شناسایی معاملات، موارد یاد شده، به ویژه در شرایطی که این نوع معاملات بین اشخاص وابسته صورت می‌پذیرد، به تنهایی برای شناخت درآمد کافی نیست. در این موارد درآمد باید در زمان انتقال مزایا و مخاطرات مالکیت شناسایی شود. مزایا و مخاطرات در صورت احراز کلیه شرایط زیر منتقل می‌شود:</p> <p>الف) مابه‌ازای معامله دریافت شده و یا دریافت آن محتمل باشد،</p> <p>ب) مالکیت قانونی به خریدار منتقل شده یا قبل از انتقال مالکیت قانونی منافع مالکیتی مرتبط با دارایی در کنترل خریدار قرار گرفته و شواهد کافی درخصوص انتقال مخاطرات مالکیتی نیز</p>	<p>۳۲ آیا مبایعه‌نامه یا سایر اشکال قرارداد مرتبط با فروش داراییهای غیر جاری، به ویژه بین اشخاص وابسته، به تنهایی مبنای مناسبی برای شناسایی درآمد ناشی از فروش فراهم می‌کند؟</p>

	وجود داشته باشد،	
	<p>ج) کارهای تکمیلی عمده‌ای طبق قرارداد برعهده فروشنده نباشد.</p> <p>ضمناً در مورد معاملات با اشخاص وابسته، حق فسخ یا خرید مجدد مورد معامله و یا سایر شرایط حاکی از واقعی نبودن معامله، وجود نداشته باشد.</p> <p>باتوجه به تشابه ماهیت فعالیت شرکت‌های لیزینگ با فعالیت بانکها و مؤسسات اعتباری، هزینه‌های تأمین مالی در این گونه شرکتها عموماً ماهیت عملیاتی داشته و لذا می‌بایستی به عنوان هزینه عملیاتی در صورت سود و زیان طبقه‌بندی شود، مگر اینکه تسهیلات مالی دریافتی در غیر فعالیت‌های عملیاتی استفاده شده باشد.</p>	<p>۳۳ در شرکت‌های لیزینگ هزینه‌های مالی در کدام سرفصل صورت سود و زیان طبقه‌بندی می‌شود؟</p>
<p>۱۳۹۱/۶/۶</p>	<p>طبق بند ۲۸ استاندارد حسابداری شماره ۱۸ با عنوان “صورت‌های مالی تلفیقی و حسابداری سرمایه‌گذاری در واحدهای تجاری فرعی”، صورت‌های مالی تلفیقی باید با استفاده از رویه‌های حسابداری یکسان در مورد معاملات و سایر رویدادهای مشابهی که تحت شرایط یکسان رخ داده است، تهیه شود. با توجه به مطلب فوق‌الذکر، در صورتی که برخی از شرکت‌های مشمول تلفیق، داراییهای ثابت خود را تجدید ارزیابی نموده باشند، لازم است در رعایت استاندارد مذکور تعدیل لازم از این بابت در صورت‌های مالی تلفیقی به عمل آید (حسب مورد داراییهای مشابه در سایر شرکت‌های عضو گروه تجدید ارزیابی شود یا آثار تجدید ارزیابی شرکت‌های دیگر در تعدیلات تلفیق حذف شود).</p>	<p>۳۴ چنانچه یک شرکت فرعی در اجرای جزء “ب” بند ۷۸ قانون بودجه سال ۱۳۹۰ اقدام به تجدید ارزیابی داراییهای ثابت خود نموده باشد، در تهیه صورت‌های مالی تلفیقی گروه با این موضوع چگونه برخورد می‌شود؟</p>

شماره و تاریخ صورتجلسه	پاسخ	پرسش	ردیف
دی ماه ۱۳۹۰	طبق استانداردهای حسابرسی (بخش ۷۰۰) چنانچه حسابرس درباره موضوعاتی مانند انطباق رویه‌های حسابداری انتخاب شده با استانداردهای حسابداری، شیوه‌های بکارگیری آنها و یا کیفیت افشای اطلاعات در صورت‌های مالی با مدیریت توافق نداشته باشد و این‌گونه موارد با اهمیت ولی غیر اساسی (فراگیر) باشد، حسابرس باید ضمن درج یک بند توضیحی، در بند اظهار نظر با عبارت ”به نظر این مؤسسه، به استثنای آثار مورد مندرج در بند ... بالا، صورت‌های مالی ... نظر مشروط اظهار کند.“	با توجه به الزامات استاندارد حسابداری شماره یک در خصوص درج اقلام مقایسه‌ای در صورت‌های مالی، در مواقعی که در صورت‌های مالی اقلام مقایسه‌ای دوره مشابه سال مالی قبل درج نمی‌شود، و از طرفی عدم درج اقلام مقایسه‌ای سال مالی قبل در صورت سود و زیان و یادداشت‌های همراه صورت‌های مالی فاقد آثار مالی بر صورت‌های مالی بوده، درج این موضوع در بند اظهار نظر حسابرس و برخورد با آن به صورت بند عدم توافق به شکل ”به استثنای آثار موضوع مندرج در بند ... این گزارش“، صحیح به نظر نمی‌رسد.	۳۵
اسفندماه ۱۳۹۱	«کمک‌های بلاعوض دولت مشمول بند ۱۳ استاندارد حسابداری شماره ۱۰ با عنوان ”کمک‌های بلاعوض دولت“ بوده و با رعایت ضوابط مقرر در بند مزبور باید به حساب سود و زیان سال مربوط منظور گردد».	کمک دریافتی از دولت به چه صورت در حسابها انعکاس می‌یابد.	۳۶
اردیبهشت ۱۳۹۱	طبق استاندارد حسابداری شماره ۱۶ با عنوان ”تسعیر ارز“، معاملات ارزی باید به نرخ تسعیر ارز در زمان انجام معامله در حسابها ثبت گردد. در شرایط تک نرخ نبودن نرخ ارز، برای تسعیر باید از نرخ استفاده شود که برای واحد تجاری قابل تحقق و دستیابی بوده و انتظار می‌رود مبنای تسویه مطالبات یا بدهیهای مربوط قرار گیرد. تفاوت ناشی از تغییرات نرخ ارز در فاصله زمانی انجام معامله تا تاریخ تسویه یا تاریخ ترازنامه باید به عنوان تفاوت تسعیر ارز شناسایی گردد.	نرخ ارز مورد عمل در مورد فروشهای صادراتی، نرخ چه زمانی است؟	۳۷
مهر ۱۳۹۱	قراردادهای ذکر شده از مصادیق حق‌العملکاری بوده و شرکت مکلف به شناسایی حق‌الزحمه دریافتی به عنوان درآمد می‌باشد.	در شرکت تعاونی که موضوع آن حمل و نقل مسافر و توشه در داخل و خارج از کشور است و با مشارکت اعضای حقیقی عمدتاً دارنده وسیله نقلیه تشکیل شده، و شرکت متعهد به جذب مسافر و اخذ کرایه از مسافر و تهیه صورت حساب برای وسیله نقلیه و	۳۸

شماره و تاریخ صورتجلسه	پاسخ	پرسش	ردیف
	<p>گزارش توجیهی هیأت مدیره حداقل باید دارای توضیحات کافی در خصوص منافع ناشی از افزایش سرمایه مزبور و نیز آثار کمی و کیفی افزایش سرمایه بر روی EPS شرکت، در سنوات بعد باشد. ضمناً چنانچه داراییهای مزبور استهلاک پذیر باشند، ضرورت دارد اطلاعات ارائه شده شامل صورت سود و زیان نیز باشد.</p>	<p>کسر کسورات پیش‌بینی شده است و کسورات از مبلغ کرایه کسر و باقیمانده به عضو تعاونی (دارنده وسیله نقلیه) پرداخت می‌شود. درآمد شرکت چگونه شناسایی می‌شود. کل مبلغ دریافتی بابت حمل بار یا توشه به عنوان درآمد شرکت شناسایی می‌شود یا حق الزحمه (حق‌العامل) متعلق به شرکت طبق قرارداد فی‌مابین شرکت یا دارنده وسیله نقلیه.</p> <p>۳۹ چنانچه یک شرکت فرعی در اجرای جزء "ب" بند ۷۸ قانون بودجه سال ۱۳۹۰ اقدام به تجدید ارزیابی داراییهای ثابت خود نموده باشد و اقدام به افزایش سرمایه از محل مازاد تجدید ارزیابی دارایی‌های ثابت نماید، آیا گزارش‌های توجیهی افزایش سرمایه شرکت‌هایی که از محل مازاد تجدید ارزیابی دارایی‌های ثابت تهیه و ارائه می‌شود با توجه به عدم ایجاد جریان نقدی در نتیجه اجرای آن، نیاز به اطلاعات مالی آتی مثل سود و زیان برآوردی، جریان‌ات نقدی و تعیین دوره برگشت سرمایه و ... دارند؟</p>	
<p>تیر ماه ۱۳۹۱</p>	<p>"اگرچه در استانداردهای حسابرسی، محدودیتی در خصوص تهیه گزارش حسابرس مستقل نسبت به صورت‌های مالی به تاریخی غیر از تاریخ پایان سال مالی شرکت وجود ندارد، لیکن با توجه به این که دوره مالی گزارشگری تغییر کرده است، رعایت الزامات مندرج در استانداردهای حسابرسی در این خصوص، به ویژه اثبات موجودی‌های جنسی (از طریق نظارت بر شمارش آنها در پایان سال)، بررسی وقایع بعد از تاریخ ترازنامه و ... ضرورت دارد."</p>	<p>۴۰ آیا تهیه گزارش حسابرس مستقل به تاریخی غیر از سال مالی شرکت، امکان‌پذیر است؟</p>	

شماره و تاریخ صورت جلسه	پاسخ	پرسش	ردیف
شهریور ماه ۱۳۹۱	با توجه به وجود کنترل بانک بر شرکت‌های مورد نظر، ارائه صورت‌های مالی تلفیقی در این خصوص ضرورت دارد و موارد مستثنی شده از تلفیق در بند ۶ استاندارد حسابداری شماره ۱۸ با عنوان صورت‌های مالی تلفیقی و حسابداری سرمایه‌گذاری در واحدهای تجاری فرعی ذکر گردیده که بانک مورد نظر مشمول بند مزبور نمی‌باشد.	یکی از بانک‌های غیر دولتی به دلیل عدم ایفای تعهدات چند شرکت حقوقی عضو یک گروه، ناگزیر از تملیک مستقیم و غیر مستقیم سهام شرکت‌های مزبور و اداره آنها در قالب تشکیل یک هلدینگ گردیده و متعاقب اقدام فوق امکان کنترل مؤثر برای بانک بر شرکت‌های مزبور ایجاد شده است و از آنجایی که طبق قوانین ناظر بر فعالیت بانک‌ها، به صورت عام، بانک‌ها ملزم به فروش اموال تملیکی غیر منتقول ظرف مدت معین (دو سال) با اطلاع بانک مرکزی می‌باشند، ماهیت اموال تملیکی و همچنین لزوم تهیه و ارائه صورت‌های مالی تلفیقی با شرکت‌های یاد شده به چه صورت است؟	۴۱
آبان ماه ۱۳۹۱	نظر به اینکه شرکت طبق قانون بودجه سال ۱۳۹۰ اقدام به تجدید ارزیابی نموده است و در قانون مزبور و نیز آیین‌نامه مربوط به تداوم تجدید ارزیابی داراییها پیش‌بینی نگردیده است، لذا در این خصوص رعایت تناوب دوره پیش‌بینی شده در استاندارد حسابداری مربوط ضرورت ندارد.	با توجه به تمديد استفاده از معافیت مالیاتی درآمد و ۲ در هزار افزایش سرمایه ناشی از تجدید ارزیابی داراییها در بودجه مصوب سال ۱۳۹۱، این سؤال مطرح است که آیا رعایت بند ۳۳ استاندارد شماره ۱۱ حسابداری تجدید ارائه در دوره تناوب ۳ یا ۵ سال الزامی است یا خیر.	۴۲
آبان ماه ۱۳۹۱	دستورالعمل گزارشگری بررسی اجمالی صورت‌های مالی میان دوره‌ای بر اساس آخرین استانداردهای مصوب مربوط تهیه شده است، لذا در صورت انجام تغییرات در استانداردهای حسابرسی مربوط متناسب با آن دستورالعمل گزارشگری فوق‌الذکر تعدیل خواهد شد.	آیا انجام تعدیلات لازم در خصوص گزارشهای بررسی اجمالی به منظور هماهنگی با گزارشگری بر اساس بخش ۷۰۰ استانداردهای حسابرسی ضرورت دارد؟	۴۳

شماره و تاریخ صورتجلسه	پاسخ	پرسش	ردیف
آذر ماه ۱۳۹۱	<p>”طبق استاندارد حسابداری شماره ۱۶ با عنوان تسعیر ارز ”معاملات ارزی باید به نرخ تسعیر ارز در زمان انجام معامله در حسابها ثبت گردد. در شرایط تک نرخ نبودن نرخ ارز، برای تسعیر باید از نرخ استفاده شود که برای واحد تجاری قابل تحقق و دستیابی است و انتظار می‌رود، مبنای تسویه مطالبات یا بدهیهای مربوط قرار گیرد. تفاوت ناشی از تغییرات نرخ ارز در فاصله زمانی انجام معامله تا تاریخ تسویه یا تاریخ ترازنامه باید به عنوان تفاوت تسعیر ارز شناسایی گردد.“</p>	<p>در موارد تک نرخ نبودن نرخ ارز، داراییها و بدهیها ارزی با کدام یک از نرخهای ارز تسعیر می‌گردد.</p>	۴۴
آذر ماه ۱۳۹۱	<p>حسابرس باید با اطمینان بالایی از قابل اتکا بودن نرخ ارز مورد استفاده توسط واحد تجاری برای تسعیر داراییها و بدهیهای ارزی اطمینان حاصل نماید. در صورت مناسب نبودن نرخ ارز مورد استفاده و در صورتی که آثار آن با اهمیت باشد، موضوع در قالب بند تحریف صورت‌های مالی در گزارش حسابرس مستقل مطرح و حسب مورد، نظر مشروط یا مردود اظهار خواهد شد. در صورت مشخص نبودن نرخ قابل دستیابی، موضوع باید به صورت ابهام و با توجه به دامنه آثار مالی آن حسب مورد بعد از بند اظهار نظر (در مواردی که آثار مالی آن با اهمیت ولی غیر فراگیر باشد) و یا قبل از بند اظهار نظر (در موارد فراگیر بودن آثار مالی آن) در گزارش حسابرس مستقل مطرح شود.</p>	<p>در مواردی که نرخ ارز قابل دسترس برای واحد مورد رسیدگی نامشخص باشد، نحوه برخورد حسابرس با این موضوع چگونه است؟</p>	۴۵
آذر ماه ۱۳۹۱	<p>دستورالعمل گزارشگری جدید، مربوط به بخش‌های ۷۰۰، ۷۰۵ و ۷۰۶ استانداردهای حسابرسی می‌باشد و در مواردی که مبنای حسابداری صاحبکار غیر از مبنای تعهدی باشد، لازم است گزارشگری مزبور بر مبنای بخش ۸۰۰ استانداردهای حسابرسی صورت گیرد.</p>	<p>با توجه به اینکه صورت‌های مالی شهرداریها بر اساس روش غیر تعهدی تهیه می‌گردد آیا تشریح مبنای حسابداری مورد استفاده جهت تهیه صورت‌های مالی می‌بایست به عنوان تأکید بر مطلب خاص درج شود؟</p>	۴۶
	<p>همان‌گونه که در پاسخ به پرسشهای فنی شماره ۶۴ سازمان حسابرسی نیز ذکر گردیده، طبق استاندارد حسابداری شماره ۵ با عنوان ”رویدادهای بعد از ترازنامه“، شناسایی زود هنگام سود سهام به دلیل تعدیلی بودن رویداد تصویب سود سهام، تنها در مورد سود سهام حاصل از سرمایه‌گذاری در ”واحدهای تجاری فرعی و وابسته“ مجاز است. بنابراین در خصوص واحدهای مورد پرسش، علی‌رغم اینکه هر دو تحت کنترل یا نفوذ قابل ملاحظه مشترک یک واحد تجاری هستند. اما خود کنترل یا نفوذ قابل ملاحظه بر یکدیگر</p>	<p>شرکت الف بر شرکت‌های (ب) و (ج) کنترل و بر شرکت (د) نفوذ قابل ملاحظه دارد. « شرکت‌های (ب) و (ج) شرکت فرعی و شرکت (د) وابسته می‌باشند) سال مالی تمام شرکت‌ها منتهی به پایان اسفند هر سال است.</p>	۴۷

شماره و تاریخ صورتجلسه	پاسخ	پرسش	ردیف
	<p>ندارند، از این رو، تصویب سود سهام مربوط به این گونه سرمایه‌گذاران، رویداد تعدیلی نیست و سود سهام مربوط باید در دوره مالی احراز دریافت توسط واحد سرمایه‌گذار شناسایی شود.</p>	<p>شرکت (ب) نیز مالک ۲ درصد سهام شرکت (ج) و ۳ درصد سهام شرکت (د) است لیکن به تنهایی بر آنها نفوذ ندارند و مجامع عمومی شرکت‌های (ج) و (د) برای سال مالی ۱۳×۱ در سال ۱۳×۲ و قبل از تاریخ تصویب صورت‌های مالی شرکت (ب) برگزار شده است.</p> <p>شرکت (ب) طبق رویه خود، تقسیم سود شرکت‌های (ج) و (د) را به عنوان رویداد تعدیلی بعد از تاریخ ترازنامه تلقی و درآمد سود سهام سرمایه‌گذاری در شرکت‌های مزبور را در صورت‌های مالی سال ۱۳×۱ خود شناسایی نموده است.</p> <p>آیا شرکت (ب) با استناد به دلایل زیر می‌تواند سود سهام مصوب شرکت‌های (ج) و (د) را به عنوان یک رویداد تعدیلی تلقی و در صورت‌های مالی سال ۱۳×۱ خود شناسایی کند؟</p> <p>۱. شرکت مادر (شرکت الف) و گروه بر شرکت‌های (ج) و (د) کنترل و نفوذ دارند و شرکت (ب) نیز یکی از شرکت‌های گروه می‌باشد و می‌تواند از نفوذ و کنترل مذکور استفاده کند.</p> <p>۲. شرکت (ب) باید از رویه شرکت (الف) (شرکت مادر) تبعیت کند زیرا در صورت‌های مالی تلفیقی گروه باید رویه مشابهی برای یک رویداد یکسان (شناسایی سود سهام سرمایه‌گذاری در شرکت‌های (ج) و (د) بکار گرفته شود.</p>	

ردیف	پرسش	پاسخ	تاریخ صور تجلسه
۴۸	آیا صدور گزارش حسابرس مستقل، قبل از دریافت صورت‌های مالی تأیید شده توسط هیئت‌مدیره، مجاز است؟	صدور گزارش حسابرس مستقل منوط به دریافت صورت‌های مالی تأیید شده توسط هیئت‌مدیره است. بنابراین در صورت عدم تأیید صورت‌های مالی توسط هیئت‌مدیره، صدور گزارش حسابرسی در این خصوص، امکانپذیر نمی‌باشد.	۱۳۹۱/۱۰/۱۱
۴۹	تغییرات نرخ ارز پس از تاریخ ترازنامه، از جمله رویدادهای تعدیلی است یا غیر تعدیلی؟	چنانچه در نرخ ارز قابل دسترس برای تسعیر بدهی‌های ارزی در تاریخ ترازنامه، ابهام وجود داشته باشد، تغییرات نرخ ارز بعد از تاریخ ترازنامه از مصادیق وقایع تعدیلی است. لیکن، در صورتیکه در تاریخ ترازنامه نرخ ارز قابل دسترس با اطمینان بالایی قابل تعیین باشد، تغییرات بعدی در نرخ ارز بعد از تاریخ ترازنامه، وقایع غیرتعدیلی محسوب می‌گردد.	۱۳۹۱/۱۲/۲۱
۵۰	نحوه انعکاس مخارج تغییر کاربری ساختمان چگونه است؟	نظر به اینکه مخارج مربوط به تغییر کاربری ساختمان دارای منافع اقتصادی آتی است و دوره استفاده آن به عمر مفید ساختمان محدود نمی‌شود و از طرفی با توجه به بند ۸ استاندارد مزبور مرتبط با یک عنصر عینی (زمین و ساختمان) است، لذا این‌گونه مخارج به دلیل نامعین بودن دوره استفاده از آن به بهای تمام شده زمین منظور می‌گردد. با این حال در مواردی که تفکیک بهای تمام شده زمین و ساختمان اطلاعات مفیدی ارائه نمی‌کند، این‌گونه مخارج به بهای تمام شده ساختمان منظور می‌شود، لیکن در مبلغ استهلاک‌پذیر ساختمان لحاظ نمی‌گردد.	۱۳۹۲/۰۲/۲۳

۱۳۹۲/۰۲/۳۰	شرکت‌های تعاونی مسکن، دارای شخصیت مستقل از اعضای خود می‌باشد و لذا نسبت به دارایی‌های خود (پروژه‌های در جریان) دارای حقوق بوده و نسبت به بدهی‌ها (پیش‌دریافت از اعضاء) متعهد می‌باشند. بنابراین طبق بند ۳۱ استاندارد حسابداری شماره یک با عنوان "نحوه ارایه صورت‌های مالی"، مجاز به تهاتر دارایی‌ها و بدهی‌های فوق‌الذکر نمی‌باشند.	آیا مخارج انجام شده بابت پروژه‌ها با پیش دریافت از اعضا در شرکت‌های تعاونی مسکن کارکنان، قابل تهاتر است؟	۵۱
۱۳۹۲/۰۳/۲۰	طبق مفاد ماده ۷ قانون شرکت‌های تعاونی مصوب ۱۶ خرداد ماه ۱۳۵۰، هر عضو تعاونی قطع نظر از تعداد سهام در شرکت‌های تعاونی، فقط دارای یک رأی است. شرکت تعاونی اصلی با هر درصدی از مالکیت در شرکت‌های تعاونی دیگر، فاقد کنترل نسبت به شرکت‌های مزبور بوده و در این صورت تهیه صورت‌های مالی تلفیقی موضوعیت ندارد.	آیا تهیه صورت‌های مالی تلفیقی در خصوص سرمایه‌گذاری شرکت تعاونی اصلی در شرکت‌های تعاونی دیگر، ضروری است؟	۵۲
۱۳۹۲/۰۹/۱۸	با توجه به اینکه شرکت‌های کارگزاری بابت تسهیلات دریافتی به بانک‌های ذیربط متعهد هستند و از سوی دیگر نسبت به حساب‌های دریافتنی (مطالبات مشتریان) دارای حقوق می‌باشند، لذا حق قانونی تهاتر وجود ندارد و در نتیجه تهاتر آن طبق بند ۳۱ استاندارد حسابداری شماره یک با عنوان "نحوه ارایه صورت‌های مالی"، مجاز نمی‌باشد.	آیا در شرکت‌های کارگزاری، تسهیلات دریافتی توسط شرکت با حساب‌های دریافتنی (مشتریان)، قابل تهاتر است؟	۵۳
۱۳۹۳/۰۲/۲۱	با توجه به متن اصلاحیه سال ۱۳۹۲ سازمان حسابرسی در رابطه با استاندارد حسابداری ۱۶ با عنوان تسعیر نرخ ارز، تفکیکی بابت نرخ ارز بدهی یا بهره و جریمه درکرد به عمل نیامده است، لذا در چارچوب اصلاحیه مزبور، زیان تسعیر ارز به حساب دارایی‌ها منظور می‌شود.	نحوه برخورد حسابرس با زیان ناشی از تسعیر از اصل بدهی ارزی یا بهره و جریمه دیرکرد آن چگونه است؟	۵۴
۱۳۹۳/۰۸/۰۵	در چنین شرایطی، موضوع عدم ارایه صورت جریان وجوه نقد به عنوان یک بند تحریف در گزارش حسابرس درج گردد، لیکن به دلیل محدودیت‌های اساسی که منجر به عدم اظهارنظر شده است، در بند اظهار به این مطلب (صورت جریان وجوه نقد) اشاره‌ای نشود.	چگونگی نگارش بند اظهار نظر در شرایطی که محدودیت اساسی منجر به عدم اظهارنظر گردیده و همزمان صورت جریان وجوه نقد نیز ارایه نشده است.	۵۵

۱۳۹۳/۱۰/۲۹	<p>در گزارش بررسی اجمالی صورت‌های مالی میان‌دوره‌ای، به لحاظ نوع و ماهیت روش‌های رسیدگی، رعایت مفاد بند ۱۶ دستورالعمل تهیه گزارش‌های مربوطه و همچنین ماده ۳۳ دستورالعمل اجرایی مبارزه با پولشویی توسط حساب‌رسان، موضوعیت ندارد. بدیهی است، معاملات و عملیات مشکوک که در فرآیند انجام بررسی اجمالی در واحدهای مورد رسیدگی مشاهده می‌شود، می‌بایست توسط حساب‌رسان گزارش شود.</p>	<p>نحوه انعکاس بند مربوط به رعایت مقررات پولشویی در گزارش بررسی اجمالی صورت‌های مالی میان‌دوره‌ای، چگونه است؟</p>	۵۶
۱۳۹۳/۱۰/۲۹	<p>در صورتی که فعالیت ساخت مرتبط با سفارش مشتریان، از نظر فعالیت دوره دارای چنان اهمیت نسبی باشد که عدم انعکاس درآمد و هزینه عملیاتی و سود مربوط به آن منجر به مخدوش شدن درآمد و هزینه عملیاتی و نتایج دوره و عدم ارایه مطلوب صورت‌های مالی گردد، باید به عنوان پیمان بلندمدت محسوب شود و این رویه به طور یکنواخت در سال‌های بعد اعمال گردد.</p>	<p>نحوه شناخت درآمد حاصل از فعالیت‌های ساخت سفارش مشتریان در واحدهای مورد رسیدگی، چگونه است؟</p>	۵۷
۱۳۹۴/۰۱/۱۷	<p>معاملات انجام شده با شرکاء جزء معاملات با اشخاص وابسته بوده و باید طبق استانداردهای حسابداری در صورت‌های مالی افشا و گزارش گردد. انعکاس معاملات مزبور در صورت جریان وجوه نقد با توجه به ماهیت آنها صورت می‌گیرد. در صورتی که عمده معاملات شرکت از طریق جاری شرکاء انجام شود، حساب‌رسان باید از وجود کنترل‌های داخلی مناسب در رابطه با صحت و کامل بودن کلیه معاملات در حساب‌های شرکت، اطمینان حاصل کند و در صورت عدم وجود کنترل‌های داخلی مناسب، موضوع را در قالب بند محدودیت در گزارش حساب‌رسان درج نماید.</p>	<p>نحوه برخورد حساب‌رسان با رویدادهای مالی ثبت شده در حساب جاری شرکاء چگونه است؟</p>	۵۸

۱۳۹۴/۰۱/۱۷	از آنجایی که طبق مفاد بند ۶ تفاهم‌نامه تهیه و توزیع داروهای یارانه‌ای فی‌مابین، یارانه دریافتی بابت جبران بخشی از ارزش فروش دارو پرداخت می‌گردد، لذا طبق مفاد بند ۲۲ استاندارد حسابداری شماره ۱۰ با عنوان "حسابداری کمک‌های بلاعوض"، این مبالغ باید به عنوان درآمد شناسایی و در صورت سود و زیان انعکاس یابد.	نحوه انعکاس یارانه دریافتی از وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در حساب‌های شرکت‌های توزیع‌کننده داروهای یارانه‌ای، چگونه است؟	۵۹
------------	--	--	----

توضیحات	پاسخ	پرسش	ردیف
۱۳۹۴/۰۱/۱۷	جهت هماهنگی تمام حسابداران، چک لیست مذکور در رسیدگی به شرکت‌ها و واحدهای بورسی، توسط حسابرسان تکمیل و موارد عدم رعایت چک لیست به عنوان عدم رعایت مقررات سازمان بورس، در گزارش بازرسی درج گردد.	نحوه گزارشگری نتایج بررسی چک لیست رعایت الزامات کنترل‌های داخلی حاکم بر گزارشگری مالی در شرکت‌های بورسی (تهیه شده توسط سازمان حسابرسی)، چگونه است؟	۶۰
۱۳۹۴/۰۲/۱۴	مؤسسات حسابرسی و حسابداران رسمی شاغل انفرادی عضو جامعه، طبق برگ پاسخ به پرسش‌های فنی شماره ۸۹ مورخ ۱۳۹۲/۱۲/۵ کمیته فنی سازمان حسابرسی عمل نمایند.	نحوه برخورد حسابرس با موضوع افشاء و کفایت پوشش بیمه‌ای دارایی‌ها چگونه است؟	۶۱
۱۳۹۴/۰۲/۱۴	در صورتی که از روش‌ها و دستورالعمل‌ها و آیین‌نامه‌های دهیاری‌ها جهت رسیدگی به صورتجلسه کل بودجه و تعادل درآمد و اعتبارات استفاده شود، گزارش حسابرس باید بر مبنای استاندارد شماره ۴۴۰۰ (اجرای روش‌های توافقی و رسیدگی به اطلاعات مالی) انجام شود. در صورتی که صورت‌های مالی براساس یک مبنای حسابداری غیر از استانداردهای حسابداری (تعهدی) تهیه شده است، حسابرس باید گزارش خود را در چارچوب استاندارد حسابرسی ۸۰۰ ارائه کند.	گزارش حسابرسی در دهیاری‌های کشور، در چارچوب کدام استاندارد حسابرسی تهیه و تنظیم شود؟	۶۲

<p>۱۳۹۴/۰۳/۲۵</p>	<p>به طور کلی حسابرس باید از صدور مجدد گزارش حسابرس نسبت به صورت‌های مالی یک سال مالی، خودداری نماید. لیکن در شرایط استثنایی با رعایت موارد زیر می‌تواند نسبت به صدور گزارش حسابرس جدید، نسبت به صورت‌های مالی تجدید نظر شده اقدام نماید.</p> <p>۱- واحد مورد گزارش از نوع سهامی عام نباشد.</p> <p>۲- تجدید نظر در صورت‌های مالی در جهت رعایت استانداردهای حسابداری و رفع تحریف‌های با اهمیت گزارش حسابرسی اولیه باشد.</p> <p>۳- به منظور رفع محدودیت مطرح شده در گزارش حسابرسی اولیه نباشد.</p> <p>۴- حسابرس نسبت به نبود سوء نیت در این خصوص اطمینان حاصل کند.</p> <p>۵- مفاد بندهای ۱۵ و ۱۶ استاندارد حسابرسی ۵۶۰ در خصوص صدور گزارش تجدید نظر شده، به طور کامل رعایت گردد. از جمله:</p> <p>الف- دلایل تهیه صورت‌های مالی تجدید نظر شده در صورت‌های مالی افشا شود.</p> <p>ب- در سایر بندهای توضیحی گزارش حسابرس، یک بند توضیحی از این بابت درج گردد.</p> <p>پ- تاریخ صورت‌های مالی تجدید نظر شده باید مطابق با تاریخ تصویب صورت‌های مالی جدید باشد.</p> <p>ت- تاریخ گزارش جدید حسابرس نباید قبل از تاریخ تایید صورت‌های مالی تجدید نظر شده باشد.</p>	<p>شرایط صدور گزارش حسابرسی مجدد برای صورت‌های مالی تجدیدنظر شده برای یک سال مالی، چیست؟</p>	<p>۶۳</p>
-------------------	---	--	-----------

<p>۱۳۹۵/۰۳/۲۵</p>	<p>ث- روش‌های مندرج در بندهای ۴ و ۵ استاندارد حسابرسی ۵۶۰ باید تا تاریخ گزارش جدید حسابرس اجرا شود.</p> <p>ج- نسبت به آگاه شدن کلیه دریافت کنندگان صورت‌های مالی اولیه و گزارش حسابرس درباره آن از وضعیت جدید، اطمینان حاصل کند.</p> <p>اگر حسابرس بر اساس رسیدگی‌های انجام شده طبق دستور العمل حسابرسی، از رعایت کلیه قوانین مربوط به بیمه و سازمان تامین اجتماعی توسط واحد مورد رسیدگی اطمینان یابد و مطمئن شود که با توجه به رسیدگی انجام شده، آنچه که در حسابها منظور گردیده بابت برآورد بدهیهای مربوط کافی می‌باشد و بدهی‌های احتمالی وجود ندارد، در چنین شرایطی نیازی به درج بند شرط در گزارش حسابرس مستقل نیست.</p>	<p>چگونگی برخورد حسابرسان بابت مطالباتی که بعد از تاریخ رسیدگی حسابرسی، توسط سازمان تامین اجتماعی از شرکتها مطالبه می‌گردد؟</p>	<p>۶۴</p>
<p>۱۳۹۴/۰۴/۲۲</p>	<p>از آنجایی که این قانون در سال ۱۳۹۴ تصویب شده است، لذا رویداد غیر تعدیلی است و طبق استانداردهای حسابداری باید موضوع به صورت کامل در صورت‌های مالی سال ۱۳۹۳ افشاء شود. لیکن به دلیل نامشخص بودن آثار مالی ناشی از بخشنامه مذکور، موضوع به عنوان بند تاکید بر مطلب خاص در گزارش حسابرس درج گردد.</p>	<p>نحوه برخورد حسابرس با آثار مالی ناشی از اجرای مفاد تبصره ۱ ماده ۲۰ قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور مصوب ۱۳۹۴/۰۲/۲۰ مبنی بر اینکه "گیرندگان تسهیلات ارزی از محل حساب ذخیره در سنوات قبل تا ۳ ماه فرصت دارند تا بدهی خود را به قیمت روز گشایش اعتبار با بانک‌های عامل ..... و تعیین تکلیف نمایند" در صورت‌های مالی سال ۱۳۹۳ چگونه است؟</p>	<p>۶۵</p>
<p>۱۳۹۴/۰۵/۱۹</p>	<p>آثار بندهای مطروحه در گزارش حسابرسی صورت‌های مالی واحد تجاری وابسته، در صورت اهمیت باید در گزارش حسابرسی صورت‌های مالی گروه یا مجموعه، در بند مبانی تعدیل ارائه شود.</p>	<p>نحوه برخورد حسابرس گروه یا مجموعه با آثار بندهای مطروحه در گزارش حسابرسی صورت‌های مالی واحد تجاری وابسته، چگونه است؟</p>	<p>۶۶</p>

۱۳۹۴/۰۵/۱۹	چنانچه درخواست مزبور مبتنی بر پشتوانه قانونی و مقرراتی باشد، حسابرس جدید می‌تواند نسبت به انجام حسابرسی مجدد اقدام و گزارش جدید صادر نماید.	نحوه برخورد حسابرس با درخواست حسابرسی مجدد صورتهای مالی شرکتی که توسط موسسه حسابرسی دیگری قبلاً حسابرسی شده و گزارش آن صادر گردیده است، چگونه است؟	۶۷
۱۳۹۴/۰۵/۱۹	نفوذ قابل ملاحظه در شرایطی برقرار است که واحد تجاری سرمایه گذار عملاً و رأساً توانایی مشارکت موثر در تصمیم‌گیری‌های مربوط به سیاست‌های مالی و عملیاتی واحد تجاری سرمایه پذیر را داشته باشد.	شرایط برقراری نفوذ قابل ملاحظه واحد سرمایه گذار در واحد سرمایه پذیر به عنوان واحد وابسته، چیست؟	۶۸
۱۳۹۴/۰۶/۱۶	در رسیدگی به تعهدات ارزی ناشی از اجرای مفاد ماده ۴۶ قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور، طبق قراردادها و گزارش‌های نمونه که توسط سازمان حسابرسی با بانک مرکزی توافق شده است، عمل شود.	انعقاد قرارداد و صدور گزارش در ارتباط با حسابرسی ویژه اطلاعات تعهدات ارزی سررسید گذشته بانکها (موضوع ماده ۴۶ قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور)، چگونه است؟	۶۹
۱۳۹۴/۰۶/۱۶	به دلیل اینکه شهرداری تهران هیچگونه مالکیتی در سازمان صندوق بازنشستگی شهرداری تهران ندارد، لذا باتوجه به مفاد بند ۱۰ استاندارد حسابداری شماره ۱۸، صورتهای مالی سازمان مزبور مشمول تلفیق در صورتهای مالی شهرداری تهران نیست.	لزوم تلفیق صورتهای مالی سازمان صندوق بازنشستگی شهرداری تهران در صورتهای مالی شهرداری تهران؟	۷۰
۱۳۹۴/۰۷/۰۶	براساس جزء (ب) بند ۱۰ استاندارد حسابداری شماره ۱۷، مجوز فعالیت کارگزاری به عنوان دارایی‌های نامشهود قابل تشخیص است مگر آنکه به صورت قابل اتکا نتوان ارزش آن را تعیین نمود.	آیا بخشی از مابه التفاوت ارزش منصفانه دارایی‌ها در شرکت‌های کارگزاری مشمول تلفیق، در صورتهای مالی تلفیقی مربوط به عنوان دارایی‌های نامشهود، قابل تشخیص است؟	۷۱

<p>۱۳۹۴/۰۷/۰۶</p>	<p>باتوجه به اینکه رویدادهای تعدیلی تا تاریخ تهیه صورتهای مالی پیش بینی شده و همچنین با عنایت به نمونه های درج شده در بند ۷ استاندارد شماره ۵ به ویژه بند ۷ (ج) آن، نمونه مورد سوال به مصادیق رویدادهای تعدیلی اشاره شده نزدیکتر است، لذا باید به عنوان رویداد تعدیلی تلقی گردد.</p>	<p>خرید و فروشی که در شرکتهای وابسته صورت گرفته و معامله در سال مالی بعد و قبل از انتشار صورتهای مالی شرکت فروشنده، اقاله شده است، آیا در چنین شرایطی اقاله معامله مزبور از مصادیق رویدادهای تعدیلی است یا خیر؟</p>	<p>۷۲</p>
<p>۱۳۹۴/۰۹/۰۲</p>	<p>الف- تمامی مخارج انجام شده شامل بهای زمین ، مخارج ساختمان و کلیه مخارج مرتبط با عوارض اخذ پروانه ساخت و تغییر کاربری، به بهای تمام شده واحدهای ساخته شده اعم از مسکونی و اداری و تجاری تخصیص می‌یابد. تخصیص مخارج به واحدهای در جریان ساخت و تکمیل شده، از جمله سرقفلی، باید براساس منطقی ترین روش در شرایط موجود صورت پذیرد و در صورت امکان پذیر نبودن لازم است از ارزش فروش واحدها برای انجام این امر استفاده شود.</p> <p>ب- پس از تعیین بهای تمام شده واحدهای تجاری به شرح فوق ، به منظور تعیین بهای تمام شده سرقفلی بدون واگذاری حق مالکیت و بهای تمام شده حق مالکیت، می‌توان از ارزش فروش هریک از موارد مزبور (سرقفلی یا حق مالکیت و سرقفلی بدون حق مالکیت) استفاده شود.</p> <p>پ- حق مالکیت نگهداری شده توسط شرکت موضوع بند "ب" فوق، باید به عنوان دارایی نامشهود در صورتهای مالی طبقه بندی شود.</p>	<p>نحوه محاسبه بهای تمام شده سرقفلی واحدهای تجاری ساخته شده توسط واحد مورد رسیدگی و نحوه انعکاس آن در صورت های مالی ، چگونه است؟</p>	<p>۷۳</p>

۱۳۹۴/۰۹/۰۲	با فرض اینکه مشارکت انجام شده ، مشارکت خاص نمی‌باشد، واحدهای اداری و تجاری مجتمع ساخته شده متعلق به شرکت ، باید به بهای تمام شده زمین واگذار شده به مشارکت، در حساب‌ها صورت‌های مالی انعکاس یابد.	نحوه انعکاس بهای تمام شده واحدهای اداری و تجاری متعلق به شرکت (سهم شرکت مربوط به مشارکت انجام شده توسط شرکت که در آن زمین شرکت به عنوان آورده غیر نقد بوده و در پایان ساخت واحدهای متعلق به شرکت مشخص گردیده است)، در صورت‌های مالی چگونه است؟	۷۴
۱۳۹۴/۰۹/۰۲	با توجه به اینکه عدم اظهار نظر می‌تواند منجر به اظهار نظر مقبول، مشروط و یا مردود شود، لذا اظهار نظر مردود ارائه می‌شود.	در مواردی که گزارش حسابرس مستقل دارای عدم توافق اساسی و همزمان از بندهای محدودیت یا ابهام اساسی باشد، نوع اظهار نظر حسابرس چگونه خواهد بود؟	۷۵
۱۳۹۴/۰۹/۰۲	با فرض اینکه سرمایه گذاری سریع‌المعامله در بازار در سر فصل جاری طبقه بندی شده باشد، فقط نرخ بازار در ارزیابی آن استفاده شود.	نحوه انعکاس سرمایه گذاری کوتاه مدت در صورت‌های مالی واحد مورد رسیدگی، چگونه است؟	۷۶
۱۳۹۴/۱۰/۲۲	سرمایه گذاری سریع‌المعامله در بازار در صورتی که به عنوان دارایی جاری نگهداری می‌شود، به خالص ارزش فروش در تاریخ ترازنامه، منعکس می‌گردد.	نحوه برخورد با کاهش ارزش سرمایه گذاری جاری، چگونه است؟	۷۷

۱۳۹۴/۱۰/۲۲	<p>در بررسی اجمالی صورت‌های مالی میان دوره‌ای شرکت‌های پذیرفته شده در بورس که توسط موسسات حسابرسی گزارش بررسی اجمالی حسابرس مستقل صادر می‌شود، ضمن توجه به استاندارد حسابرسی شماره ۲۵۰، چک لیست‌های مورد نظر سازمان بورس و اوراق بهادار نیز تکمیل گردد.</p>	<p>نحوه اجرای دستورالعمل سازمان بورس و اوراق بهادار در خصوص گزارش موارد عدم رعایت قوانین و مقررات در حسابرسی صورت‌های مالی میان دوره‌ای شرکت‌های پذیرفته شده در بورس، چگونه است؟</p>	۷۸
۱۳۹۴/۱۰/۲۲	<p>در پروژه های اکتشاف و بهره‌برداری از چاه‌های نفتی و استحصال گاز مایع از گازهای مازاد چاه‌های نفتی ، در صورتی که قابلیت اجرایی فنی و اقتصادی پروژه محرز شده باشد و همچنین امکان پذیری تکنیکی و قابلیت تداوم سوددهی تجاری استخراج منابع معدنی قابل اثبات گردد، مخارج انجام شده در پروژه در چارچوب استانداردهای حسابداری " دارایی ثابت مشهود" و " دارایی نامشهود" به بهای تمام شده دارایی منظور می‌گردد. در صورتی که مخارج اکتشاف و ارزیابی مربوط به قبل از اثبات قابلیت فنی و تجاری پروژه باشد، طبق استاندارد بین‌المللی شماره ۶ که ترجمه آن در دسترس می‌باشد، عمل شود.</p>	<p>نحوه شناسایی مخارج انجام مطالعات مهندسی و فنی در مرحله قبل از آغاز عملیات اجرایی، در پروژه‌های اکتشاف و بهره برداری از چاه‌های نفتی و استعمال گاز مایع، چگونه است؟</p>	۷۹
۱۳۹۴/۱۱/۰۳	<p>با توجه به مفاد بند ۷ استاندارد حسابداری شماره ۲۱، از آنجایی که در اجاره های سرمایه‌ای تمامی مخاطرات و مزایای ناشی از مالکیت دارایی منتقل می‌شود، لذا در صورتی که ابهام جدی و با اهمیتی در پرداخت دیون و انتقال مالکیت وجود نداشته باشد، تجدید ارزیابی زمین‌های در فوق الذکر و انتقال مازاد آن به حساب سرمایه طبق قوانین و مقررات مربوط، بلامانع است.</p>	<p>نحوه برخورد با افزایش سرمایه از محل مازاد تجدید ارزیابی اراضی خریداری شده از طریق اجاره به شرط تملیک، با توجه به عدم انتقال قطعی مالکیت اراضی خریداری شده به خریدار در تاریخ تجدید ارزیابی ، چگونه است؟</p>	۸۰

<p>۱۳۹۴/۱۱/۰۳</p>	<p>گزارش توجیهی هیئت مدیره حداقل باید دارای اطلاعات و توضیحات کافی در خصوص منافع ناشی از افزایش سرمایه مزبور و نیز آثار کمی و کیفی افزایش سرمایه بر روی EPS شرکت در سنوات بعد باشد. ضمناً چنانچه دارایی‌های مزبور استهلاک پذیر باشند، ضرورت دارد اطلاعات ارائه شده شامل صورت سود و زیان نیز باشد.</p>	<p>محتوای گزارش توجیهی هیئت مدیره در خصوص افزایش سرمایه که از محل مازاد ناشی از تجدید ارزیابی دارایی‌های ثابت که در چارچوب مقررات ماده ۱۷ قانون استفاده از حداکثر توان تولیدی و به منظور بهره مندی از مزایای مالیاتی صورت می‌گیرد، شامل چه اطلاعاتی می‌باشد؟</p>	<p>۸۱</p>
<p>۱۳۹۵/۰۲/۲۰</p>	<p>با توجه به مقررات شهرداری و توافق نامه فی‌مابین ، چنانچه واحد مورد رسیدگی بخشی از زمین‌های خود را در قبال تغییر کاربری زمین‌های باقیمانده به شهرداری واگذار نموده باشد، نظر به اینکه امتیاز تحصیل شده بابت تغییر کاربری، مرتبط با یک عنصر عینی یعنی زمین بوده و به صورت جداگانه به عنوان یک دارایی قابل شناسایی نیست، لذا واگذاری بخشی از زمین‌های واحد مورد رسیدگی در قبال تحصیل امتیاز تغییر کاربری بابت باقیمانده زمین‌ها، معاوضه محسوب نمی‌شود، در چنین شرایطی معادل بهای دفتری زمین‌های واگذار شده باید به بهای تمام شده زمین‌های باقیمانده منظور شود.</p>	<p>نحوه شناسایی تحصیل امتیاز تغییر کاربری زمین در قبال واگذاری بخشی از زمین‌ها به شهرداری، چگونه است؟</p>	<p>۸۲</p>
<p>۱۳۹۵/۰۴/۱۴</p>	<p>با توجه به اینکه صورت‌های مالی نمونه ابلاغی بانک مرکزی بعضاً غیر منطبق با استانداردهای حسابداری مصوب می‌باشد، لذا تا تعیین تکلیف نهایی موضوع از طریق سازمان حسابرسی به عنوان مرجع تدوین ضوابط و</p>	<p>نحوه برخورد حسابرس با صورت‌های مالی بانک‌هایی که طبق نمونه ابلاغ شده توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، تهیه شده است؟</p>	<p>۸۳</p>

<p>۱۳۹۵/۰۶/۰۸</p> <p>۱۳۹۵/۰۶/۰۸</p>	<p>اصول حسابداری و حسابرسی، موسسات حسابرسی جامعه باید تا رفع شبهات و موارد عدم انطباق با استانداردهای حسابداری مصوب، گزارش خود را به نحوی صادر نمایند که موارد غیر منطبق با استانداردهای حسابداری مزبور (از جمله سر فصل حقوق صاحبان سپرده‌های سرمایه گذاری در ترازنامه با عناصر مندرج در چارچوب مفاهیم نظری مغایرت دارد و نیز تفکیک صورت عملکرد سپرده‌های سرمایه گذاری از صورت سود و زیان که موجب عدم انعکاس بخشی از رویدادها در صورت سود و زیان شده است.....)، به روشنی مشخص گردد.</p> <p>در استانداردهای حسابرسی معنی بابت ارائه تاییدیه دریافتی به صاحبکار، پیش بینی نشده است.</p> <p>وجوهی که از سهامداران به دلیل کمبود نقدینگی و وجود شرایط تحریم دریافت می‌شود، به عنوان جریان وجوه نقد ناشی از فعالیت‌های تامین مالی در صورت جریان وجوه نقد طبقه بندی و گزارش می‌گردد(بند ۳۷ استاندارد حسابداری شماره ۲)</p>	<p>آیا حسابرس مجاز به ارائه تاییدیه دریافتی از مشتریان به صاحبکار می‌باشد یا خیر؟</p> <p>نحوه انعکاس وجوهی که توسط سهامداران به اشخاص طرف قرارداد با واحد مورد رسیدگی پرداخت نموده و به عنوان مطالبات سهامداران در حسابها ثبت می‌شود، در صورت جریان وجوه نقد، چگونه است؟</p>	<p>۸۴</p> <p>۸۵</p>
-------------------------------------	--	--	---------------------

ردیف	پرسش	پاسخ	تاریخ صورتجلسه
۸۶	آیا صدور گزارش حسابرس مستقل بر مبنای استاندارد حسابرسی شماره ۷۰۰، نسبت به صورت‌های مالی میان دوره‌ای مجاز است؟	رسیدگی و صدور گزارش حسابرس مستقل نسبت به صورت‌های مالی که برای دوره‌های مختلف میانی تهیه و ارائه می‌شود، مغایرتی با استانداردهای حسابرسی ندارد. لیکن باید به این مطلب توجه داشت که هرچه دوره‌های مالی گزارشگری کوتاه‌تر باشد، قابلیت اتکا به اطلاعات آن کاهش خواهد یافت. بدیهی است، ارائه ارقام مقایسه‌ای دوره‌های میانی در صورت‌های مالی دوره مورد گزارش، ضرورت دارد.	۱۳۹۵/۷/۱۹
۸۷	چنانچه رأی هیأت حل اختلاف مالیاتی بابت مالیات‌ها و جرایم مطالبه شده سنوات قبل، پیش از تاریخ تأیید صورت‌های مالی توسط هیأت مدیره، به واحد مورد رسیدگی ابلاغ و موضوع به هیأت ماده ۲۵۱ مکرر قانون مالیات‌های مستقیم ارجاع شده و در حال رسیدگی باشد، لیکن از نتیجه نهایی آن اطلاعاتی در دسترس نباشد، نحوه برخورد حسابرس در این خصوص چگونه است؟	رأی هیأت حل اختلاف مالیاتی پیش از تاریخ تأیید صورت‌های مالی توسط هیأت مدیره، ابلاغ گردیده است، لذا موضوع از مصادیق رویدادهای تعدیلی بوده و عدم احتساب ذخیره از این بابت توسط واحد مورد رسیدگی، از موارد تحریف می‌باشد و با توجه به ارزیابی آثار مالی آن بر کلیت صورت‌های مالی (با اهمیت یا اساسی)، حسابرس باید حسب مورد نظر مشروط یا مردود اظهار نماید.	۱۳۹۵/۹/۲۲
۸۸	در شرایط اظهار نظر مردود نسبت به صورت سود و زیان، اظهار نظر نسبت به صورت جریان وجوه نقد به عنوان یک صورت مالی مستقل چگونه باید باشد؟	در شرایط خاص، چنانچه اهمیت آثار موارد تحریف، محدودیت در کسب شواهد حسابرسی و ابهام اساسی بر هر یک از صورت‌های مالی متفاوت باشد، ممکن است اظهار نظر متفاوت نسبت به هر یک از صورت‌های مالی ضرورت یابد.	۱۳۹۵/۹/۲۲
۸۹	در شرایطی که عمده جریان‌های نقدی منعکس تحت سرفصل‌های اصلی پیش‌بینی شده در صورت جریان وجوه نقد، منطبق بر جریانات واقعی ورود و خروج وجه نقد طی دوره نباشد، نوع اظهار نظر نسبت به صورت مذکور چگونه باید باشد؟	با توجه به ارزیابی آثار مالی موضوع، حسابرس باید نسبت به صورت جریان وجوه نقد، حسب مورد، نظر مشروط یا مردود اظهار نماید.	۱۳۹۵/۹/۲۲

ردیف	پرسش	پاسخ	تاریخ صورتجلسه
۹۰	در صورتی که مبانی اظهار نظر حسابرس مستقل نسبت به صورت جریان وجوه نقد بر اظهار نظر وی نسبت به ترازنامه و صورت سود و زیان بلا اثر باشد، آیا در گزارش حسابرسی لازم است مبانی و اظهار نظر مربوط به صورت مذکور تفکیک گردد؟	در صورتی که مبانی اظهار نظر نسبت به صورت جریان وجوه نقد بر اظهار نظر نسبت به ترازنامه و صورت سود و زیان بلا اثر باشد، مبانی و اظهار نظر بایستی تفکیک شود.	۱۳۹۵/۹/۲۲
۹۱	آیا حسابرس مستقل می تواند نسبت به تراز عملیاتی و صورت عملکرد و بودجه حساب های مستقل دانشگاه دولتی اظهار نظر نماید؟	حسابرس مستقل قبل از انعقاد قرارداد و پذیرش کار کتباً به دانشگاه اعلام نماید که صورت های مالی باید طبق استانداردهای حسابداری بخش عمومی تهیه گردد، لیکن چنانچه واحد مورد رسیدگی نسبت به تهیه صورت های مالی اقدام نکند، در گزارش حسابرس در باره صورت های مالی تهیه شده بر اساس سایر منابع جامع حسابداری، باید مبنای حسابداری مورد استفاده تصریح و یا به یادداشت همراه صورت های مالی که مبنای مزبور در آن تشریح شده است، اشاره شود. حسابرس باید نسبت به مطلوبیت ارائه صورت های مالی از تمام جنبه های با اهمیت بر اساس مبنای حسابداری مشخص شده، اظهار نظر کند. همچنین گزارش حسابرسی نسبت به صورت های مالی بر اساس یک چارچوب با مقاصد خاص باید شامل یک بند تأکید بر مطلب خاص برای آگاهی استفاده کنندگان از گزارش حسابرس باشد، مبنی بر اینکه صورت های مالی بر مبنای استانداردهای بخش عمومی تهیه نشده و بر اساس یک چارچوب با مقاصد خاص تهیه و ارائه گردیده و در نتیجه ممکن است برای مقاصد دیگر مناسب نباشد.	۱۳۹۵/۱۰/۱۳
۹۲	پرونده های حسابرسی سنوات گذشته، برای چند سال باید نگهداری شود؟	طبق استانداردهای حسابرسی، پرونده های حسابرسی باید حداقل برای مدت پنج سال نگهداری گردد. این مدت برای مواردی است که به تشخیص حسابرس، ادعا یا ادعاهایی نسبت به گزارش حسابرس و آثار اظهار نظر وی در آینده وجود نداشته باشد. در غیر این صورت، پرونده های حسابرسی باید برای مدت لازم به تشخیص حسابرس، نگهداری شود. شایان تأکید است، چنانچه حسابرس به هر دلیل نسبت به عدم نگهداری پرونده های حسابرسی پس از سپری شدن پنج سال، کمترین تردید را داشته باشد یا کمترین احتمال را بدهد که در آینده (نزدیک یا دور) ممکن است موضوع پرونده مورد نظر، توسط دیگران مورد پرسش و یا بررسی قرار گیرد، باید آن پرونده را تا رفع همه نگرانی های حرفه ای نگهداری کند.	۱۳۹۵/۱۰/۱۳

ردیف	پرسش	پاسخ	تاریخ صورتجلسه
۹۳	آیا شرکت‌هایی که در راستای ماده (۱۷) قانون "حداکثر استفاده از توان تولید و خدماتی در تأمین نیازهای کشور و تقویت آنها در امر صادرات (مصوب ۱۳۹۱/۵/۱ مجلس شورای اسلامی)"، اقدام به تجدید ارزیابی‌های شرکت نموده‌اند، مشمول بند ۳۳ استاندارد حسابداری شماره ۱۱ "دارایی‌های ثابت مشهود" مبنی بر تجدید ارزیابی بعدی طی دوره تناوب ۳ یا ۵ ساله هستند؟	نظر به اینکه شرکت طبق قانون مزبور اقدام به تجدید ارزیابی نموده است و در قانون مزبور و نیز آیین‌نامه مرتبط، تداوم تجدید ارزیابی‌های پیش‌بینی نگردیده است، لذا در این خصوص، رعایت دوره پیش‌بینی شده در استاندارد حسابداری مربوط ضرورت ندارد. ضمناً با توجه به شرایط جدید طبق تبصره (۱) ماده (۱۴۹) قانون اصلاحیه قانون مالیات‌های مستقیم مصوب تیر ماه ۱۳۹۴ که افزایش بهای ناشی از تجدید ارزیابی‌های اشخاص حقوقی با رعایت استانداردهای حسابداری، مشمول پرداخت مالیات بر درآمد نمی‌باشد، منعی در خصوص تجدید ارزیابی بعدی در دوره تناوب ۳ یا ۵ ساله دارایی‌های تجدید ارزیابی شده، وجود ندارد.	۱۳۹۵/۱۱/۱۱
۹۴	آیا حسابرسان شرکت‌های گروه (اعم از حسابرسان شرکت اصلی و شرکت‌های فرعی) مجاز به ارائه خدمات مشاوره‌ای و تنظیم صورت‌های مالی طبق استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی به شرکت صاحبکار حسابرسی و دیگر شرکت‌های گروه می‌باشند؟	در رعایت آیین رفتار حرفه‌ای و مقررات موجود، ارائه خدمات مذکور توسط حسابرس شرکت اصلی و حسابرسان شرکت‌های گروه، مجاز نمی‌باشد.	۱۳۹۵/۱۱/۱۱
۹۵	آیا حسابرسان شرکت‌های گروه، اعم از حسابرسان شرکت اصلی و شرکت‌های فرعی، مجاز به ارائه گزارش حسابرسی در خصوص صورت‌های مالی تنظیمی بر اساس استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی شرکت‌های دیگر گروه که خود دارای حسابرس و بازرس قانونی دیگری هستند، می‌باشند؟	با رعایت ضوابط و استانداردهای حسابرسی و قوانین و مقررات حاکم، ارائه گزارش حسابرسی در مورد صورت‌های مالی تهیه شده بر اساس استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی شرکت‌هایی که خود دارای حسابرس و بازرس قانونی دیگری هستند، مجاز می‌باشد.	۱۳۹۵/۱۱/۱۱
۹۶	مبنای صدور گزارش حسابرسی جهت صورت‌های مالی تهیه شده بر اساس استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی، چیست؟	گزارش حسابرسی بایستی بر مبنای استانداردهای حسابرسی (گروه ۷۰۰) با انجام تعدیلات مورد نیاز تهیه و ارائه گردد. همچنین ضروری است موضوع در یک بند توضیحی مبنی بر اینکه صورت‌های مالی واحد مورد گزارش، تهیه شده بر مبنای استانداردهای حسابداری ایران، مورد حسابرسی قرار گرفته و گزارش حسابرسی جداگانه‌ای نسبت به صورت‌های مالی مذکور منتشر گردیده است، درج گردد.	۱۳۹۵/۱۱/۱۱

ردیف	پرسش	پاسخ	تاریخ صورتجلسه
۹۷	اظهار نظر حسابرس در خصوص نحوه برخورد با صورت‌های مالی شرکت‌های فرعی و وابسته با توجه به اینکه در تهیه صورت‌های مالی بر مبنای استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی، آخرین استانداردهای موجود به کار گرفته می‌شود، چگونه است؟	صورت‌های مالی تلفیقی تهیه شده بر اساس استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی، باید حاصل تلفیق صورت‌های مالی شرکت اصلی و شرکت‌های فرعی، تهیه شده بر اساس استانداردهای گزارشگری مالی بین‌المللی باشد. همچنین صدور گزارش حسابرسی نسبت به صورت‌های مالی تلفیقی توسط حسابرس واحد اصلی، با در نظر گرفتن استانداردهای حسابرسی گروه ۷۰۰ و انجام تعدیلات مورد نیاز، الزامی است.	۱۳۹۵/۱۱/۱۱
۹۸	چنانچه سرمایه‌گذاری در سهام سریع‌ال معامله که به اقل بهای تمام شده و خالص ارزش فروش ارزیابی می‌گردد، نماد آن به دلیل عدم تشکیل مجمع عمومی و یا عدم افشای اطلاعات مورد نیاز بسته و معاملات آن متوقف شده باشد، پس از تاریخ ترانزنامه و قبل از تاریخ تصویب صورت‌های مالی، نماد آن بازگشایی و به بهای کمتر از بهای خرید قبلی شرکت عرضه گردد، نحوه برخورد حسابرس با کاهش ارزش سرمایه‌گذاری چگونه است؟	چنانچه اطلاعات دریافتی بعد از تاریخ ترانزنامه بیانگر آن باشد که ارزش یک دارایی در تاریخ ترانزنامه کاهش یافته، یا مبلغ زیان کاهش ارزش شناسایی شده قبلی برای آن دارایی نیازمند تعدیل است، لذا بایستی مطابق استانداردهای حسابداری، از این بابت ذخیره کاهش ارزش دارایی در حساب‌ها منظور گردد.	۱۳۹۵/۱۱/۲۵
۹۹	چنانچه شرکت اصلی دارای زیان انباشته باشد، اما صورت‌های مالی تلفیقی گروه و شرکت اصلی فوق، دارای سود خالص و سود انباشته باشد، نحوه برخورد حسابرس با مفاد ماده (۱۴۱) اصلاحیه قانون تجارت، چگونه است؟	صورت‌های مالی تلفیقی در راستای گزارشگری مالی گروه به عنوان یک شخصیت حسابداری و نه یک شخصیت حقوقی ارائه می‌گردد. بر این اساس، بازرس قانونی در خصوص گزارش موارد عدم رعایت قوانین و مقررات، از جمله ماده (۱۴۱) اصلاحیه قانون تجارت، در ارتباط با شرکت اصلی به عنوان یک شخصیت حقوقی، دارای مسئولیت می‌باشد.	۱۳۹۵/۱۱/۲۵

ردیف	پرسش	پاسخ	تاریخ صورت جلسه
۱۰۰	چنانچه سال مالی شرکت اصلی ۲ ماه قبل از سال مالی شرکت فرعی باشد، آیا قابلیت تلفیق وجود دارد؟	طبق بند ۲۹ استاندارد حسابداری شماره ۱۸ (صورت‌های مالی تلفیقی و حسابداری سرمایه‌گذاری در واحدهای تجاری فرعی)، شرکت فرعی بایستی صورت‌های مالی به تاریخ صورت‌های مالی واحد اصلی تهیه نماید، لذا قابلیت تلفیق وجود ندارد.	۱۳۹۶/۱/۲۸
۱۰۱	تحت شرایط مطرح شده در سؤال شماره ۱۰۰، چنانچه شرکت فرعی مطابق سال مالی شرکت اصلی، صورت‌های مالی ۱۰ ماهه، ارائه نماید، آیا این صورت‌های مالی قابل تلفیق با صورت‌های مالی سالیانه واحد اصلی می‌باشد؟	طبق پاسخ ارائه شده در ارتباط با سؤال شماره ۱۰۰، دوره گزارشگری واحد فرعی باید با دوره گزارشگری واحد اصلی یکسان باشد، لذا قابلیت تلفیق وجود ندارد.	۱۳۹۶/۱/۲۸
۱۰۲	در صورتی که شرکت اصلی مالک ۳۴٪ شرکت "الف" باشد، آیا می‌توان صورت‌های مالی شرکت "الف" را با صورت‌های مالی واحد اصلی تلفیق نمود؟	در صورتی که شرکت اصلی با دارا بودن مالکیت ۳۴٪ سهام شرکت "الف"، بر این شرکت کنترل داشته باشد، شرکت "الف" مشمول تلفیق می‌باشد.	۱۳۹۶/۱/۲۸
۱۰۳	در صورتی که در خصوص رسیدگی به یک قلم خاص از یک صورت مالی، حسابرس با محدودیت مواجه باشد، و هم‌زمان در صورت‌های مالی افشای لازم طبق استانداردهای حسابداری نسبت به آن قلم انجام نشده باشد، نحوه برخورد حسابرس چگونه است؟	در صورت اهمیت، موضوع محدودیت دسترسی به اطلاعات لازم جهت رسیدگی و موضوع عدم افشای لازم طبق استانداردهای حسابداری، بایستی در گزارش حسابرس مستقل ارائه گردد.	۱۳۹۶/۱/۲۸
۱۰۴	آیا عدم امکان حسابرسی اطلاعات مالی بخش‌های یک گروه (شرکت‌های فرعی، شعب، مشارکت‌های مدنی، شرکت‌های وابسته و ...) توسط حسابرس گروه، در نتیجه تصمیمات اتخاذ شده توسط ارکان صلاحیت‌دار گروه مبنی بر متفاوت بودن حسابرس گروه از حسابرس بخش‌ها، محدودیت در رسیدگی حسابرس گروه تلقی می‌گردد؟	با توجه به مسئولیت حسابرس واحد اصلی در رابطه با حسابرسی صورت‌های مالی تلفیقی، رعایت کامل استاندارد حسابرسی شماره ۶۰۰ (ملاحظات خاص در حسابرسی صورت‌های مالی گروه - شامل کار حسابرسان بخش) به‌ویژه ملاحظات مربوط به مشارکت حسابرس گروه در حسابرسی بخش و لزوم ارتباط با حسابرسان آنها (موضوع بند ۱۲ استاندارد فوق)، باید مورد توجه حسابرس گروه قرار گرفته و در قرارداد حسابرسی منعقد با واحد اصلی، موضوع امکان مشارکت و نیز عدم ایجاد محدودیت برای حسابرس گروه در خصوص اخذ اطلاعات و مستندات لازم از حسابرس بخش‌ها، به نحو مناسب درج شود.	۱۳۹۶/۲/۴

ردیف	پرسش	پاسخ	تاریخ صورت جلسه
۱۰۵	در صورتی که استهلاك دارایی‌های ثابت مشهود، بر اساس برآورد عمر مفید دارایی‌های مزبور از طریق انجام کارشناسی، بیش از عمر مفید آن طبق جدول استهلاكات موضوع ماده ۱۴۹ قانون مالیات‌های مستقیم محاسبه و در حساب‌ها منعکس شده باشد، نحوه برخورد حسابرس چگونه است؟	بر اساس استاندارد حسابداری شماره ۱۱ با عنوان "دارایی‌های ثابت مشهود"، عمر مفید دارایی‌های ثابت مشهود برحسب استفاده مورد انتظار واحد تجاری از دارایی مزبور تعریف می‌شود. همچنین طبق بخشنامه شماره ۲۰۰/۹۵/۸۷ مورخ ۱۳۹۵/۶/۴ سازمان امور مالیاتی، مؤسسات مجاز می‌باشند که دارایی‌های استهلاك‌پذیر خود را بیش از مدت و یا با نرخی کمتر از نرخ‌های مقرر در جدول استهلاكات بخشنامه مزبور مستهلک نمایند، مشروط بر اینکه فهرست دارایی‌های مربوط و نحوه استهلاك آنها را تا پایان انقضای مهلت تسلیم اظهارنامه عملکرد سال تحصیل دارایی، به اداره امور مالیاتی ذی‌ربط اعلام نمایند.	۱۳۹۶/۲/۴
۱۰۶	آیا در گزارش بررسی اجمالی حسابرس مستقل نسبت به صورت‌های مالی میان دوره‌ای، درج بند توضیحی در خصوص پی‌گیری تکالیف مقرر در مجمع عمومی عادی سالیانه، امکان‌پذیر می‌باشد؟	با توجه به اینکه، درج بند توضیحی در خصوص پی‌گیری تکالیف مقرر در مجمع عمومی عادی سالیانه، در گزارش بررسی اجمالی حسابرس مستقل نسبت به صورت‌های مالی میان دوره‌ای، در دستورالعمل تهیه و ارائه گزارش حسابرس مستقل در مورد بررسی اجمالی، پیش‌بینی نگردیده است، لذا درج آن در گزارش یاد شده، منطبق با دستورالعمل مزبور نمی‌باشد.	۱۳۹۶/۲/۴
۱۰۷	مبنای تصمیم‌گیری مجمع عمومی عادی سالیانه برای تقسیم سود قابل تقسیم بین صاحبان سهام، اشخاص سهامدار در تاریخ ترازنامه است و یا اشخاص سهامدار در تاریخ تشکیل مجمع عمومی عادی سالیانه؟	بر اساس مفاد ماده ۲۴۰ قانون تجارت، "مجمع عمومی پس از تصویب حساب‌های سال مالی و احراز اینکه سود قابل تقسیم وجود دارد، مبلغی از آن را که باید بین صاحبان سهام تقسیم شود، تعیین می‌نماید." بنابر این، سود سهام مصوب مجمع عمومی عادی سالیانه صاحبان سهام به سهامدارانی تعلق می‌گیرد که در تاریخ برگزاری مجمع عمومی عادی سالیانه، مالک سهام شرکت باشند، مگر اینکه در اساسنامه و یا سایر توافقات فی‌مابین سهامداران شرکت، ترتیبات دیگری مقرر شده باشد.	۱۳۹۶/۲/۴
۱۰۸	آیا مؤسسات حسابرسی مجاز به پذیرش کار حسابرسی دستگاه‌های دولتی و شهرداری‌ها که فاقد دفاتر قانونی هستند و اظهارنامه مالیاتی نیز به سازمان امور مالیاتی ارائه نمی‌نمایند، می‌باشند.	پذیرش حسابرسی صورت‌های مالی دستگاه‌های دولتی و شهرداری‌ها که طبق قانون مکلف به نگهداری دفاتر قانونی نیستند، توسط مؤسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی ایران، منعی ندارد. تعدیل فرمت گزارش‌ها و قراردادهای نیز به تناسب توافق و نوع خدماتی که حسابرس ارائه می‌کند، ضرورت دارد.	۱۳۹۶/۳/۲۹

تاریخ صورت جلسه	پاسخ	پرسش	ردیف
۱۳۹۶/۳/۲۹	<p>حسابرس مستقل قبل از انعقاد قرارداد و پذیرش کار کتباً به شهرداری مربوط اعلام نماید که صورت‌های مالی باید طبق استانداردهای حسابداری بخش عمومی تهیه گردد، لیکن چنانچه شهرداری مورد رسیدگی نسبت به تهیه صورت‌های مالی بر اساس استانداردهای مزبور اقدام نکند، در گزارش حسابرس درباره صورت‌های مالی تهیه شده بر اساس سایر مبنای جامع حسابداری، باید مبنای حسابداری مورد استفاده تصریح و یا به یادداشت همراه صورت‌های مالی که مبنای مزبور در آن تشریح شده است، اشاره شود. حسابرس باید نسبت به مطلوبیت ارائه صورت‌های مالی از تمام جنبه‌های با اهمیت، بر اساس مبنای حسابداری مشخص شده و در چارچوب استاندارد حسابرسی شماره ۸۰۰، اظهار نظر کند. همچنین گزارش حسابرس نسبت به صورت‌های مالی مذکور، باید شامل یک بند تأکید بر مطلب خاص برای آگاهی استفاده‌کنندگان از گزارش حسابرسی باشد، مبنی بر اینکه صورت‌های مالی بر مبنای استانداردهای بخش عمومی تهیه نشده و بر اساس مبنای نقدی تهیه و ارائه گردیده و در نتیجه ممکن است برای مقاصد دیگر مناسب نباشد.</p>	<p>با توجه به تصویب و انتشار استانداردهای حسابداری بخش عمومی توسط سازمان حسابرسی و الزام شهرداری‌ها به تهیه صورت‌های مالی بر مبنای حسابداری تعهدی و رعایت استانداردهای مزبور از ابتدای سال ۱۳۹۵، چنانچه علی‌رغم الزام مزبور، صورت‌های مالی شهرداری‌ها بر اساس مبنای نقدی تهیه و ارائه شود، نحوه برخورد حسابرس چگونه است؟</p>	۱۰۹
۱۳۹۶/۳/۲۹	<p>تصمیم‌گیری در خصوص پذیرش یا عدم پذیرش کار حسابرسی، با توجه به ضوابط مربوط در استانداردهای حسابرسی و آیین رفتار حرفه‌ای، همچنین موارد مطروحه در آخرین گزارش حسابرس مستقل و بازرس قانونی، به عهده و مسئولیت حسابرس جایگزین می‌باشد. در صورت عدم دسترسی به پرونده‌های حسابرسی سال قبل جهت استفاده از آنها در ارتباط با ارزیابی نحوه و نتایج رسیدگی به مانده‌های ابتدای دوره، این موضوع در قرارداد حسابرسی سال جدید، مورد توجه قرار گیرد.</p>	<p>نحوه استعلام حسابرس جایگزین از حسابرس قبلی، در صورتی که مؤسسه حسابرسی قبلی منحل شده باشد، چگونه باید انجام شود؟</p>	۱۱۰

تاریخ صورتجلسه	پاسخ	پرسش	ردیف
۱۳۹۶/۳/۱	<p>طبق مصوبات شورای عالی جامعه حسابداران رسمی ایران، صورت‌های مالی مورد حسابرسی توسط اعضای جامعه، بایستی متکی به دفاتر قانونی باشد، در غیر این صورت حسابرس بایستی از پذیرش چنین کاری خودداری نماید. در وضعیت بالا، چنانچه شرکت مورد رسیدگی نسبت به ثبت اسناد اصلاحی لازم در دفاتر قانونی جهت انطباق با صورت‌های مالی آن، اقدام نماید، صدور گزارش توسط مؤسسه حسابرسی پس از ارزیابی آثار مالیاتی ناشی از عدم تطبیق اظهارنامه مالیاتی با دفاتر قانونی و انعکاس مناسب آن، بلامانع است. در غیر این صورت، حسابدار رسمی مجاز به صدور گزارش نمی‌باشد و باید از کار کناره‌گیری نماید.</p>	<p>صورت‌های مالی و اظهارنامه مالیاتی یک شرکت قبل از بهره‌برداری، در ارتباط با هزینه‌های قبل از بهره‌برداری، با دفاتر قانونی آن مطابقت ندارد. علت عدم انطباق ناشی از این است که هزینه‌های قبل از بهره‌برداری در دفاتر قانونی و اظهارنامه مالیاتی تحت عنوان هزینه دوره منعکس گردیده، لیکن در صورت‌های مالی به عنوان دارایی نامشهود انعکاس یافته است. نحوه برخورد حسابرس با موضوع فوق چگونه است؟</p>	۱۱۱
۱۳۹۶/۴/۱۹	<p>موارد عدم رعایت ضوابط و مقررات بانک مرکزی، در چارچوب چک‌لیست‌های ابلاغی آن بانک، باید در بخش سایر مسئولیت‌های قانونی حسابرس، در گزارش حسابرس مستقل و بازرس قانونی درج گردد.</p>	<p>تعدادی از مؤسسات حسابرسی که عهده‌دار حسابرسی صورت‌های مالی بانک‌ها هستند، موارد عدم رعایت ضوابط و مقررات بانک مرکزی را همانند موارد عدم رعایت ضوابط و مقررات سازمان بورس، در گزارش حسابرسی صورت‌های مالی بانک‌ها، در بخش سایر مسئولیت‌های قانونی حسابرس مستقل ارائه می‌کنند، لیکن تعداد دیگری از مؤسسات حسابرسی نسبت به موارد عدم رعایت یاد شده، موضع‌گیری ننموده‌اند. مسئولین بانک مرکزی نیز با توجه به شرایط و مشکلات موجود بانک‌ها، تمایل دارند که موارد عدم رعایت ضوابط و مقررات توسط بانک‌ها، به صورت یک گزارش جداگانه تهیه و به بانک مرکزی اعلام گردد. پذیرش خواسته مسئولین بانک مرکزی در چه شرایطی میسر است؟</p>	۱۱۲

ردیف	پرسش	پاسخ	تاریخ صورتجلسه
۱۱۳	برخورد حسابرس مستقل در رابطه با موارد افشاهای خاصی که در صورت‌های مالی بانک‌ها (تهیه شده طبق نمونه بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران)، ارائه گردیده است، آیا از نوع تحریف و عدم توافق است و یا اینکه باید به‌عنوان بند تأکید بر مطلب خاص، پس از بند اظهار نظر حسابرس، در گزارش حسابرس مستقل ارائه شود؟	به دلیل عدم انطباق با استانداردهای حسابداری ملی، موارد مذکور از مصادیق تحریف و عدم توافق می‌باشند.	۱۳۹۶/۴/۱۹
۱۱۴	در شرایط فعلی که بانک‌ها دو سری صورت‌های مالی متفاوت، یکی بر اساس نمونه ابلاغ شده توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و دیگری بر اساس نمونه ابلاغ شده توسط سازمان بورس و اوراق بهادار، تهیه می‌کنند و هر دو مرجع فوق‌الذکر برگزاری مجامع بانک‌ها را منوط به ارائه صورت‌های مالی ابلاغی خود نموده‌اند، آیا صدور دو گزارش حسابرسی جداگانه نسبت به دو نمونه صورت‌های مالی مزبور، بر اساس استانداردهای حسابرسی شماره ۷۰۰ امکان‌پذیر است؟	تهیه و ارائه گزارش حسابرسی برای هر دو نمونه امکان‌پذیر است. چنانچه صورت‌های مالی ارائه شده بر اساس استانداردهای حسابداری ایران تهیه شده باشد، گزارشگری بر اساس استاندارد حسابرسی شماره ۷۰۰ و در غیر این صورت گزارشگری بر اساس استاندارد حسابرسی شماره ۸۰۰ خواهد بود. در صورت گزارشگری بر اساس استاندارد حسابرسی شماره ۸۰۰، در گزارش حسابرس بایستی یک بند تأکید بر مطلب خاص مبنی بر اینکه گزارش مذکور بنا به درخواست مرجع درخواست‌کننده (در اینجا بانک مرکزی یا سازمان بورس) صادر شده است و امکان دارد استفاده از آن برای سایر مقاصد مناسب نباشد، درج گردد.	۱۳۹۶/۴/۱۹
۱۱۵	نحوه برخورد حسابرس با عدم دریافت پاسخ تأییدیه‌های درخواستی از بانک‌ها، چگونه است؟	از آنجایی که اطلاعات مورد درخواست در تأییدیه‌های بانکی متنوع بوده و در صورت حساب‌های بانکی صرفاً گردش و مانده حساب درج می‌شود، بنابر این صورت حساب‌های بانکی نمی‌تواند جایگزین تأییدیه‌های درخواستی از بانک‌ها شود. در صورت عدم دریافت پاسخ تأییدیه‌های بانکی، حسابرس باید روش‌های حسابرسی جایگزین را برای کسب شواهد حسابرسی مربوط و قابل اعتماد اجرا کند و چنانچه حسابرس نتواند شواهد مذکور را از طریق اجرای سایر روش‌های حسابرسی کسب نماید، باید آثار محدودیت را بر گزارش حسابرسی ارزیابی کند.	۱۳۹۶/۵/۹

تاریخ صورتجلسه	پاسخ	پرسش	ردیف
۱۳۹۶/۵/۹	<p>با توجه به انحلال کلیه شرکت‌های فرعی و فقدان فعالیت مالی و پولی با اهمیت آنها تا تاریخ انحلال، لذا صرفاً صورت‌های مالی شرکت اصلی برای سال مالی منتهی به ۳۰ اسفند ماه ۱۳۹۵ سال مالی (شامل اقلام مقایسه‌ای مربوط) قابل ارائه است و ارائه صورت‌های مالی تلفیقی گروه برای سال مالی مزبور، موضوعیت ندارد.</p>	<p>چنانچه کلیه شرکت‌های فرعی مربوط به یک شرکت اصلی که سال مالی آنها با سال مالی شرکت اصلی یکسان است (به‌عنوان مثال ۱۳۹۴/۱۲/۲۹)، منحل گردیده و مراتب انحلال نیز در مرجع ثبت شرکت‌ها به ثبت رسیده و در دوره مالی منتهی به انحلال نیز فاقد فعالیت با اهمیت مالی و پولی باشند، نحوه ارائه صورت‌های مالی گروه و شرکت اصلی برای سال مالی منتهی به ۳۰ اسفند ماه ۱۳۹۵، چگونه است؟</p>	۱۱۶
۱۳۹۶/۵/۳۰	<p>اجرای روش‌های توافقی با شرایط یاد شده، در چارچوب استاندارد حسابرسی شماره ۴۴۰۰، منعی ندارد، لیکن بایستی حسابرس در نظر داشته باشد نوع و ماهیت خدماتی را که ارائه می‌دهد، محدود کننده استقلال حسابرس به عنوان حسابرس و بازرس قانونی شرکت‌های مذکور و از مصادیق خدمات تخصصی و حرفه‌ای موضوع بند ۸-۱۶ آیین رفتار حرفه‌ای جامعه حسابداران رسمی ایران نباشد.</p>	<p>یک مؤسسه حسابرسی، وظیفه حسابرس مستقل و بازرس قانونی یک شرکت هلدینگ و دو شرکت فرعی آن را به عهده دارد، آیا اجرای درخواست هلدینگ مبنی بر رسیدگی ویژه در چارچوب استاندارد حسابرسی شماره ۴۴۰۰ تحت عنوان "اجرای روش‌های توافقی رسیدگی به اطلاعات مالی آتی"، در دو شرکت فرعی مذکور به صورت همزمان با انجام وظیفه مزبور مجاز است یا خیر؟</p>	۱۱۷
۱۳۹۶/۵/۳۰	<p>با توجه به موارد مندرج در پاسخ به پرسش فنی شماره ۸۹ مورخ ۱۳۹۲/۱۲/۵ سازمان حسابرسی، چنانچه در تاریخ گزارش حسابرس مستقل، پوشش بیمه‌ای دارایی‌ها کفایت داشته باشد و اتفافی که منجر به ورود خسارت عمده به دارایی‌های تحت پوشش بیمه گردد، در سال مالی مورد گزارش تا تاریخ گزارش حسابرس مستقل واقع نشده باشد، درج بند کسری پوشش بیمه‌ای در گزارش حسابرس مستقل و بازرس قانونی سال مورد گزارش، ضرورتی ندارد. لیکن چنانچه طی دوره زمانی مزبور اتفافی که منجر به خسارت عمده به دارایی‌های شرکت شده باشد، واقع گردیده و فقدان یا عدم کفایت پوشش بیمه‌ای، بازیافت تمام یا بخش عمده‌ای از خسارت وارده را امکان‌پذیر نکند، موضوع بایستی جهت آگاهی استفاده‌کنندگان از صورت‌های مالی، در گزارش حسابرس مستقل و بازرس قانونی، درج شود.</p>	<p>نحوه برخورد حسابرس در موارد عدم کفایت پوشش بیمه‌ای دارایی‌ها، چگونه است؟</p>	۱۱۸